

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ З 1944 РОКУ
PUBLISHED BY UNWLA, INC. SINCE 1944

ГЕРОІ НЕ ВМИРАЮТЬ!

НАШЕ ЖИТТЯ

1 • 2022
СІЧЕНЬ-ЛЮТИЙ • JANUARY-FEBRUARY

БУДАНКО
Владислав Владиславович
22 квітня 1991 – 28 лютого 2014
м. Харків

ЖУКОВСЬКИЙ
Михайло Михайлович
26 січня 1988 – 22 січня 2014
м. Гомель, Білорусія

КОСТЕНКО
Ігор Ігорович
31 грудня 1991 – 20 лютого 2014
с. Зубрівка, Тернопільська обл.

КАРИС
Володимир Анатолійович
10 березня 1984 – 19 лютого 2014
с. Дричів, Тернопільська обл.

ГУРІН
Роман Ігорович
2 жовтня 1994 – 20 лютого 2014
м. Івано-Франківськ

НАШЕ ЖИТТЯ

Видає Союз Українок Америки
вісім разів на рік

Головний редактор: Романа Ляброс
Україномовний редактор: Лариса Тополя
Редакційна колегія:
Наталія Павленко – голова СУА
Ірина Бучковська, Людмила Вусик, Ока Грицак,
Оксана Пясецька, Людмила Рабій,
Діанна Кордуба Савицька, Надя Яворів

OUR LIFE

Published eight times per year by the Ukrainian
National Women's League of America

Editor-in-Chief: Romana Labrosse
Ukrainian-language editor: Larysa Topolia
Editorial Board:
Natalie Pawlenko – UNWLA President
Iryna Buczkowski, Oka Hrycak, Nadia Jaworiv,
Oksana Piaseckyj, Liudmyla Rabij,
Dianna Korduba Sawicky, Liudmila Wussek

Канцелярія СУА та адміністрація журналу
«Наше життя» / UNWLA & Our Life:
203 Second Avenue, 5th Floor
New York, NY 10003-5706
Telephone: 212-533-4646
E-mail: office@unwla.org (канцелярія)
E-mail: OurLife@unwla.org (редакція)

Адміністратор: Оля Стасюк
Помічник адміністратора: Галина Чередніченко
Канцелярські години: пн — пт: 12 п.п. — 4 п.п.

Administrator: Olha Stasiuk
Administrative Assistant: Halyna Cherednichenko
Office hours: M-F 12-4 p.m.

Periodicals Postage Paid at Rochester, NY
and at additional mailing offices. (USPS 414-660)
POSTMASTER – send address changes to:
Our Life, 203 Second Ave., New York, NY 10003
© Copyright 2022
Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Дизайн та друк:
Custom Design and Print Inc.
877-468-0102 | DesignAndPrintAgency.com

ISSN 0740-0225

\$3 Один примірник / Single copy
\$45 Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscrip-
tion for non-members in the U.S.
\$50 У країнах поза межами США / Annual subscription for
non-members outside the U.S.

Членкині СУА отримують «Наше життя» з оплатою членської
вкладки через відділ. Передплатникам письмово нагадується
про відновлення передплати. Річна вкладка вільної членкині
СУА – \$50.

Our Life magazine is included in UNWLA annual membership dues,
payable through the member's branch. Subscribers are sent renewal
letters. Annual dues for UNWLA members-at-large: \$50.

ЗМІСТ • CONTENTS

ДУМКИ ГОЛОВИ • FROM OUR PRESIDENT

- 3 Слово Голови СУА / Reflections from the UNWLA President. *Наталія Павленко / Natalie Pawlenko*

ЦЕЙ ДЕНЬ В ІСТОРІЇ

- 5 Ступаючи Алеєю Героїв. (До Дня Героїв Небесної Сотні). *Валентина Матвіїв*

ВІСТІ З УПРАВИ • UNWLA NEWS

- 4 UNWLA Welcomes New Officer-at-Large / СУА вітає нову вільну членкиню
6 Проекти СУА / UNWLA Projects
10 Національні ініціативи СУА 2022
11 UNWLA National Initiatives 2022

ДІЯЛЬНІСТЬ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ

- 12 Засвічення ялинки в Окрузі Нью Йорк. *Олена Немелівська*
14 З'їзд Округи Філядельфія. *Ірина Бучковська*
15 Загальні Збори 67-го Відділу. *Ірина Бучковська*
16 Вечір пам'яті жертв Голодомору. *Наталія Шморон*
18 108-й Відділ відзначив своє 50-річчя. *Марія Антонишин*
20 Допомогти кожному, хто має потреби. Як союзнянки 140-го Відділу
втілюють свою мрію. *Анастасія Радюшина*

ВІДІЙШЛА У ВІЧНІСТЬ

- 23 Марія Слевінські

КУЛЬТУРА

- 23 Посвята Оксані Лятуринській. *Людмила Шостацька*
28 Відлуння. Штрих до взаємин Івана Франка та Лесі Українки. *Лариса Бондар*

БЛАГОДІЙНІСТЬ • GIVING

- 24 Стипендійна Акція СУА / UNWLA Scholarship/Children-Student
Sponsorship Program
25 СУА / UNWLA
34 Український музей / The Ukrainian Museum

ВІСТІ СФУЖО

- 26 Річні наради Світової Федерації Українських жіночих організацій.
Маріянна Заяць

OUR HEALTH

- 33 GERD or Acid Reflux? *Dr. Ihor Magun*

НАШИМ ДІТЯМ

- 36 Казка про Українську Мову. *Зиновій Квіт*

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

- 38 «Лизаветин борщ» родини Косачів

РІЗНЕ • MORE

- 4 Letters
32 Загублені у світах. *Леся Літвішко*
35 The Ukrainian Museum – Director

Наша обкладинка. Частина Алеї Героїв Небесної Сотні у Києві на честь активістів Євромайдану, що загинули під час Революції гідності у лютому 2014 р. Усім полеглим по-смертно надано звання Героя України. Українці вшановують пам'ять про них, зокрема 12 лютого, у День Героїв Небесної Сотні (див. с. 5).

Our cover. Part of a memorial in Kyiv to the "Heavenly Hundred" Euromaidan activists killed during the Revolution of Dignity in February 2014. They were posthumously awarded the title Hero of Ukraine, and Ukrainians honor their memory each year on February 20, the Day of the Heavenly Hundred Heroes. See page 5 for a Ukrainian-language tribute. Photo © Orest Lyzhechka / Dreamstime.com

СЛОВО ГОЛОВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ REFLECTIONS FROM THE UNWLA PRESIDENT

Наталія Павленко
Natalie Pawlenko

Цього місяця ми хочемо розпочати колонку з величезної подяки кожній людині, завдячуючи якій кампанія «Кисень для життя» була досить успішною: протягом одного місяця разом ми зібрали понад \$30 000, щоб доставити критично необхідні концентратори кисню людям, які важко хворіють на COVID-19 і перебувають в українських лікарнях. Ми отримали листи невимовної подяки за цю допомогу, якими поділимося у наступному журналі. Оскільки пандемія не йде на спад, це обладнання буде служити багатьом людям у найближчі місяці. І, що найважливіше, кисневі концентратори продовжуватимуть відігравати важливу роль у догляді за пацієнтами ще довго після завершення пандемії в Україні.

США має довгу історію залучення та швидкої допомоги у задоволенні критичних потреб, коли вони виникають. У наступному році ми зосередимо свої зусилля на національному рівні у тих сферах, які є унікальними, мають значний вплив і вимагають усієї нашої уваги як національної організації: «Діти — жертви опіків в Україні», «Духовне відродження України», «Український фонд дітей-сиріт» (з особливою увагою до тих, хто постраждав від війни на Сході України), програма «Центр США з жіночих студій» Українського католицького університету та «Фонд бабусь». Ці ініціативи детальніше представлені у цьому випуску «Нашого життя», а також на нашому сайті. У «Календарі залучення» описано, які місяці присвячені конкретній ініціативі. Ми просимо всіх зосередити свої зусилля принаймні на одній з цих сфер, щоб разом ми могли здійснити якомога більше задуманого.

Якщо ви бажаєте брати більше участі у роботі референтур, які відповідають за ці ініціативи, або допомогти у зв'язках з громадськістю, будь ласка, повідомте нас про це. Крім того, якщо у вас є коментарі чи зауваження щодо кампаній 2022 року — ми також будемо раді отримати ваш відгук, який ви можете надіслати на електронну пошту President@unwla.org.

Бажаємо кожному з вас міцного здоров'я, щастя та успіху, оскільки ми продовжуємо просувати нашу місію об'єднання українських американських жінок у популяризації української історії та культури і служіння українцям, які потребують допомоги, де б вони не були.

This month's column begins with an enormous thank-you to every single person who helped make the Oxygen for Life campaign a huge success. Together, we raised over \$30,000 in the space of one month to bring critically important oxygen concentrators to people suffering terribly from COVID-19 in Ukrainian hospitals. We have received letters of overwhelming gratitude for this assistance and will share those in an upcoming issue. Since the pandemic does not show signs of slowing, this equipment will serve many individuals in the coming months. More importantly, this equipment will continue to play a vital role in patient care, long after the pandemic in Ukraine is over.

The UNWLA has a long history of stepping in and swiftly meeting critical needs when they emerge. In the coming year, we will focus our efforts on a national level in areas that are unique, have significant impact, and require all our attention as a national organization: Pediatric Burn Victims in Ukraine, the Spiritual Rebirth of Ukraine, the Ukrainian Orphans Fund (especially those affected by the war in the east), the Ukrainian Catholic University Women's Studies program, and the Babusi Fund. These initiatives are described in more detail in this issue of *Our Life* as well as on our website. The "engagement calendar" describes which months are dedicated to a particular initiative. We ask everyone to focus their efforts on at least one of these areas so that — together — we can create the greatest impact.

If you would like to be more involved in the committees that are responsible for these initiatives, or help with public relations, please let us know. Additionally, if you have any comments or observations about the 2022 campaigns, we would be glad to hear from you. Please write to president@unwla.org.

Wishing each and every one of you good health, happiness, and success as we continue to advance our mission of uniting Ukrainian American women in promoting Ukrainian history and culture, and in serving Ukrainians in need, wherever they may be.

UNWLA Welcomes New Officer-at-Large / СУА вітає нову вільну членкиню

Tatyana Tymkiw has joined the UNWLA Executive Committee as its second Officer-at-Large.

Тетяна Тимків увійшла до складу Екзекутиви СУА як його друга вільна членкиня.

Born in Ivano-Frankivsk, Tatyana immigrated to the U.S. in 2003. She has an MBA from the Rochester Institute of Technology Saunders College of Business, a Master of Science in Medical Management from the University of Rochester Simon Graduate School of Business, and a Master of Science from the University of Rochester School of Nursing. She has served as the Director of Rochester Regional Health after previously working as a Nurse Practitioner in the Heart Transplant and Cardiac Surgery Division of the University of Rochester Medical Center. She now practices medicine in her own private clinic.

Tatyana is an active member of the UNWLA. She is currently the President of Branch 120 in Rochester and regularly reports on the branch's activities.

Tatyana is married and has one daughter. She enjoys traveling, gardening, and preparing tasty meals.

Тетяна Тимків народилася в Україні на Івано-Франківщині та емігрувала до США у 2003 р. За роки проживання в США здобула три вищі освіти. Закінчила Rochester Institute of Technology Saunders College of Business, де отримала ступінь магістра бізнес-адміністрування, а також отримала диплом магістра наук з медичного менеджменту в University of Rochester Simon Graduate School of Business. Кілька років Тетяна працювала в системі охорони здоров'я, зокрема на посаді практичної медичної сестри у відділенні трансплантації серця та кардіохірургії в University of Rochester Medical Center, а також обіймала посаду директора в Rochester Regional Health. Нині вона займається медициною у власній приватній клініці.

Тетяна бере активну участь у діяльності СУА. Вона є головою 120-го Відділу СУА в Рочестері, про роботу якого постійно повідомляє у статтях.

Одружена, має дочку; багато подорожує, а також захоплюється вирощуванням квітів і приготуванням смачних страв.

Letters

Thank you for printing the letters you ran in the December 2021 issue. My husband and I agree with all those who wrote to complain about the substitution of the letter X for the letter H in Ukrainian. (When we were still able to travel to Ukraine, another pet peeve was hearing “супніз” substituted for the perfectly useful Ukrainian word “несподіванка.”) Hopefully the OL/НЖ editors could work with authors in the future to ensure that their articles do not use such borrowings from English when a current Ukrainian word exists.

Among the letter writers, Irena Pyskir-Bilak criticized the cover design and colors of the October 2021 issue for being too bizarre, gaudy, and not reflective of the talents of Iryna Senyk, whose memory was being celebrated. I have to agree. Perhaps the design staff was not familiar enough with Ms. Senyk's work to embody more of her style.

Regarding the inside of the magazine, the photography has been a huge improvement – no more muddy, out-of-focus black-and-white photos. I also think the graphics and typefaces are very attractive. It's basically the covers that seem to me to be very commercial – like those of a publication that has to compete with others on a magazine rack in a supermarket. *Our Life/Наше життя* shouldn't have to do that.

*Natalie Mason Gawdiak
Member-at-Large, Columbia, MD*

Editor's note: *The cover of the October 2021 issue, as stated in its description, was a photograph of the Iryna Senyk Mural in Ivano-Frankivsk, Ukraine, by Ukrainian mural artists Yuriy Pitchuk and Marta Pitchuk, who have created some 40 murals over the past eight years in various cities in Ukraine. Art is very subjective, and it is therefore not surprising that some readers appreciated the mural while others did not.*

ДЕНЬ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

20 лютого в Україні відзначають День Героїв Небесної Сотні — на вшанування подвигу та увічнення великої людської, громадянської та національної відваги, сили духу та стійкості Героїв, завдячуючи яким змінено хід історії України. Цього дня 2014 р. на вул. Інститутській у Києві силові підрозділи розстріляли близько ста протестувальників, яких назвали «Небесною Сотнею». Це день пам'яті про Героїв, які віддали своє життя під час Революції гідності (листопад 2013 р. — лютий 2014 р.), захищаючи ідеали демократії, відстоюючи права і свободи людини та європейське майбутнє України. Це день вшанування тих українців, які ціною свого життя оберігають незалежність України та боронять її від російської агресії.

Ступаючи Алеєю Героїв

Валентина Матвіїв, м. Жидачів Львівської області

Ступаючи Алеєю Героїв,
Спинись на мить... не поспішай іти.
Шляхів попереду у тебе ще сувої!
Та цей не смій покvapливо пройти.

Згадай Майдан, що кров'ю окропили
Чиїсь сини, чиїсь батьки, діди...
По всій Вкраїні височать могили,
А ти сюди їх вшанувать прийди.

Тут кожне деревце — чиєсь обличчя,
Одне із Сотні Ангелів небес.

Для когось, може, шлях цей — просто звичка.
Але комусь він — як «Христос Воскрес!»

Бо ж до Майдану ми були, мов мертві.
Не відали ні хто ми, ні чиї...
Підступний ворог все робив, щоб стерти
Вкраїнську душу з рідної землі.

Тому — Майдан. Тому — багато крові.
Тому — Алея з туй і чорнобривць.
Рости їм! Та не вернуться Герої...
Тож зупинися... й тихо помолися...

Алея Героїв у Жидачеві. Фото В. Матвіїв

«Щоразу, йдучи цією Алеєю, хочеться сповільнити кроки та затамувати подих... Бо кожне деревце тут наче продовження життя тих, кому його обірвали люті беркутівці в буремні дні Революції Гідності. Тут стараюсь хоча б промовити коротеньку молитву "Отче наш..." — у пам'ять про Героїв Майдану. Вони першими стали на захист Вітчизни в новітній історії України і першими віддали за неї свої життя. Слава Захисникам України!» (Валентина Матвіїв)

ПРОЄКТИ СУА UNWLA PROJECTS

Проекти, схвалені СУА, поділено на три категорії: **суспільна опіка, освіта і культура**. Вони представлені далі. Проекти, над якими відділи планують працювати, але яких немає у переліку, повинні бути передані Екзекутиві СУА на затвердження.

«З точки зору федерального податку, кошти, розподілені без схвалення нашою Екзекутивою, можуть поставити під загрозу відрахування пожертв жертводавців. Тому дуже важливо, щоб округи та відділи дотримувалися встановлених процедур у комунікації та отриманні схвалення від Головної Управи СУА для своїх проектів зі збору коштів та інших проектів» (заява судді у відставці з адміністративного права США Оксани Ксенос, парламентарки СУА).

Детальнішу інформацію про наші проекти можна знайти на нашій електронній сторінці www.unwla.org.

UNWLA-sanctioned projects fall into three categories: **Social Welfare, Education, and Culture**. They are presented below. Projects being contemplated by branches which are not on the list must be communicated to the UNWLA National Board for approval.

“From a federal tax standpoint, funds distributed without approval of our National Board of Directors may jeopardize the deductibility of donations by donors. This is why it is crucial that the regional councils and branches follow established procedures in communicating and obtaining approval from the UNWLA’s umbrella organization for their fundraising and other projects” (statement by retired U.S. Administrative Law Judge Oksana Xenos, UNWLA Parliamentarian).

More information about our projects can be found on our website, www.unwla.org.

Суспільна опіка / Social Welfare

Діти — жертви опіків / Pediatric Burn Victims

СУА співпрацює з організацією «Лікарі, які об'єднані, щоб допомогти дітям» і лікарнею «Shriners» для лікування й інформаційно-просвітницької діяльності у Львові (Україна). Мета – обстежити та прооперувати дітей, які постраждали від опіків, з усіх областей України. Оскільки ці діти з незаможних родин, то для них це єдина можливість отримати такі операції. Програма, що розпочалася у 2012 р. з двома лікарями та десятьма пацієнтами, постійно розширювалася впродовж багатьох років. У 2018 р. вісім лікарів і дві медсестри за тиждень обстежили понад 150 пацієнтів та прооперували понад 50 дітей. Дітям, які постраждали від опіків, потрібні повторні операції, оскільки вони ростуть і розвиваються фізично. Українські лікарі беруть участь у таких операціях, а також слухають відповідні лекції. У рамках проекту «Smile» у Києві будуть проводитися хірургічні операції для дітей, які мають розколоне піднебіння («вовче піднебіння»). СУА пожертвував \$20 000 на реалізацію цього проекту.

The UNWLA has been partnering with Doctors Collaborating to Help Children and the Shriners Hospital to conduct outreach missions in Lviv, Ukraine. The goal is to examine and operate on pediatric burn victims from all oblasts of Ukraine. These children come from financially needy homes and would not otherwise have access to such follow-up surgeries. The program began in 2012 with two doctors and ten patients. It has grown steadily over the years. The one-week mission in 2018 brought eight doctors and two nurses to Ukraine to examine over 150 patients and operate on over 50 children. Children suffering from burns need repeated surgeries as

they grow and develop physically. Ukrainian doctors participate in these surgeries, and lectures are presented. Project Smile will be doing cleft palate surgery on children in Kyiv. The UNWLA has donated \$20,000 to this effort.

Фонд Бабусь / Babusi Fund

Фонд надає моральну та фінансову підтримку літнім жінкам, які не мають сім'ї. СУА через своїх представників в Україні розсилає різдвяні та великодні привітання з невеликими фінансовими подарунками особисто літнім жінкам по всій Україні.

У травні 2021 року СУА надіслав великодні привітання та фінансову допомогу 515 жінкам похилого віку з усієї України, які є членами організації «Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих». Чимало з них також є членами Союзу Українок в Україні.

Ці жінки були ув'язнені та репресовані за свої політичні, релігійні та національні переконання. Наші відділи в Сполучених Штатах Америки також турбуються про літніх жінок у своїх громадах.

This fund provides moral and financial support to elderly women who have no family. The UNWLA, through its representatives in Ukraine, sends out personal Christmas and Easter greetings with small financial gifts to elderly women throughout Ukraine.

In May the UNWLA did an extensive outreach, providing Easter greetings and financial support to 515 elderly women across Ukraine who are members of the Ukrainian Society of Political Prisoners and Repressed People. Many of them are also members of Soyuz Ukrainok Ukrainy. These women had been imprisoned and repressed for their political, religious, and national beliefs. Our branches in the United States have also been reaching out to elderly women in their own communities.

Освіта / Education

Стипендійна Акція СУА / UNWLA Scholarship Program

Ця програма, що діє безперервно з 1967 р., була заснована для підтримки знедолених дітей українського походження. Програмою охоплено студентів різного віку — від учнів початкової школи до докторантів.

З часу свого заснування понад \$5 млн було надано більше ніж 5000 одержувачам з 17 країн. Основним напрямком підтримки з 1989 р. стала Україна. Одержувачів рекомендують педагоги та довірені партнери СУА у країні проживання студентів.

Успіхам Стипендійної Акції завдячуємо опікунам/спонсорам стипендіатів, членству СУА та добродіям, які фінансово підтримують нашу діяльність понад 55 років.

This program, operating without interruption since 1967, was founded to support disadvantaged children of Ukrainian descent. They range from elementary school students to doctoral candidates.

Since the program's inception, more than \$5 million has been awarded to over 5,000 recipients in 17 countries. The main focus since 1989 has been Ukraine. Recipients are recommended by educators and trusted partners associated with the UNWLA in the students' country of residence.

The success of the Scholarship Program can be attributed to the generosity of the sponsors, UNWLA members, benefactors, and donors who have supported the program for more than 55 years.

Духовне відродження України / Spiritual Rebirth of Ukraine

СУА надає фінансову підтримку двом духовним закладам: Київській Трьохсвятительській духовній семінарії Української греко-католицької церкви та Волинській православної богословській академії Української православної церкви.

Обидві інституції зосереджені на підготовці майбутніх священників, які виконуватимуть своє священниче покликання на східних теренах України для сприяння духовному пробудженню українців.

Фонд «Духовне відродження України» допоможе відшкодувати витрати, що пов'язані з навчанням цих семінаристів, а також витрати на обладнання для аудиторій.

The UNWLA provides financial support to two theological seminaries: the Kyiv Three Saints Theological Seminary of the Ukrainian Greek Catholic Church and the Volyn Orthodox Theological Academy.

Both institutions focus on the training of future priests who will take their spiritual mission into the eastern regions of Ukraine to encourage and facilitate a spiritual rebirth.

The Spiritual Rebirth of Ukraine Fund helps defray the costs associated with these seminarians' studies. The UNWLA's financial support goes toward student tuition and classroom equipment.

Літні та зимові табори для дітей / Summer and Winter Camps for Children

СУА спонсорує літні та зимові табори під керівництвом о. Тараса Михальчука, головного військового капелана Львівської архидієцезії Української греко-католицької церкви.

Ці табори створені для дітей з Центральної та Східної України та дітей-сиріт з львівських шкіл-інтернатів. Завдяки нашим спільним зусиллям діти мають чудове середовище для відпочинку та цікавого навчання. Тут вони знаходять нових друзів, дізнаються багато нового.

The UNWLA sponsors summer and winter camps under the guidance of Father Taras Mykhalchuk, Head Army Chaplain of the Lviv Archdiocese of the Ukrainian Greek Catholic Church.

These camps serve children from central and eastern Ukraine and orphans from Lviv's boarding schools. With these joint efforts, children are not only offered counseling but are also exposed to team building in a supportive environment. Here they make friends with others who share their life challenges.

Програма жіночих студій в Українському католицькому університеті (УКУ) / Women's Studies Program at the Ukrainian Catholic University

З ініціативи СУА у вересні 2012 р. Український католицький університет (УКУ) започаткував програму жіночих студій.

У вересні 2018 р. програма переросла у Центр СУА з жіночих студій УКУ, де студенти в рамках магістерської програми «Історія та культурна спадщина» займаються дослідженнями історії жіночого руху, жіночого повсякдення та жіночої біографістики в Україні. Публічні лекції та конференції є невіддільною частиною цього академічного проєкту.

At the initiative of the UNWLA, the Ukrainian Catholic University launched a Women's Studies program in September 2012.

As of September 2018, the lectureship became the UNWLA's Women's

Studies Center, which now offers graduate degrees in Women's Studies. Public lectures and conferences are an integral part of this academic project.

Обізнаність про Голодомор / Holodomor Awareness

Робота, яку проводить СУА, складається з:

- Підвищення обізнаності про Голодомор та звернення до губернаторів із закликом про визнання його геноцидом;
- Організація виставок й освітніх лекцій про Голодомор;
- Відстоювання включення Голодомору до досліджень, пов'язаних з геноцидом, а також внесення Голодомору в навчальні програми про геноцид у школах та університетах.

Віра Андрушків, колишня голова Окружної управи СУА, Детройт, створила навчальні матеріали для вчителів і студентів. Переглянути та завантажити презентацію англійською мовою можна за посиланням: <http://bit.ly/2FBAVYa>.

The work undertaken by the UNWLA includes:

- raising awareness and recognition of the Holodomor as a genocide through requests for gubernatorial proclamations
- holding Holodomor exhibits and educational lectures
- advocating for the inclusion of the Holodomor in genocide studies

Vera Andrushkiw, former President of the Detroit Regional Council, has created Holodomor instructional materials for teachers and students. View and download the English-language presentation at the following link: <http://bit.ly/2FBAVYa>.

Культура / Culture

Український Музей / The Ukrainian Museum (NYC)

Український музей, заснований СУА у 1976 р., є найбільшим музеєм у США, який займається придбанням, збереженням, експонуванням і розкриттям змісту предметів, що мають мистецьке або історичне значення для багатой культурної спадщини українців. Нині представниці СУА становлять 51 % Головної управи музею. Наші пожертви підтримують діяльність музею та йдуть на придбання нових і збереження наявних експонатів, на читання лекцій і проведення семінарів.

The Ukrainian Museum, founded in 1976 by the UNWLA, is the largest museum in the U.S. committed to acquiring, preserving, exhibiting, and interpreting articles of artistic or historic significance to the rich cultural heritage of Ukrainians. Today, the UNWLA retains a 51% governance in the museum. Our donations support many exhibitions, lectures, and workshops.

Серед інших культурних заходів, що підтримуються відділами, такі: Other cultural events supported by branches include:

- Спонсорування мистецьких виставок, українських концертів і фільмів;
- Організація культурних майстер-класів;
- Організація великодніх і різдвяних традиційних заходів для школярів;
- Підтримка українських фестивалів;
- Видання книг.

- art exhibitions, Ukrainian concerts and films
- cultural workshops
- Easter and Christmas traditions for school children
- Ukrainian festivals
- book publishing

У 2022 році СУА планує зосередити свою увагу та енергію на національному рівні на шести ініціативах зі збору коштів, що описані далі. Окрім збору коштів, ми заохочуємо всіх наших членкинь святкувати та відзначати інші важливі події року, зазначені в залученому Календарі.

НАЦІОНАЛЬНІ ІНІЦІАТИВИ СУА 2022

МІСЯЦЬ	НАЦІОНАЛЬНІ ПРИЧИНИ ЗБОРУ КОШТІВ	ЦІЛІ НА 2022 РІК	НАЦІОНАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКІ ІНІЦІАТИВИ
СІЧЕНЬ	Діти — жертви опіків Ольга Грицак – socialwelfare@unwla.org	\$10 тисяч Кінцевий термін: 01.31.22	Різдвяна коляда (грудень/січень)
ЛЮТИЙ			День народження Лесі Українки (25 лютого) Оксана П'ясецька – culture@unwla.org
БЕРЕЗЕНЬ	Духовне відродження України Людмила Вусик – education@unwla.org	\$10 тисяч Кінцевий термін: 03.31.22	
КВІТЕНЬ			Національний бібліотечний тиждень (3–9 квітня) Оксана П'ясецька – culture@unwla.org Великодні кошики для українців похилого віку, найперше тих, хто не має родини Ольга Грицак – socialwelfare@unwla.org Семінари з писанкарства Оксана П'ясецька – culture@unwla.org Чорнобильська трагедія (26 квітня) Людмила Вусик – education@unwla.org
ТРАВЕНЬ	Український Фонд сиріт Ольга Грицак – socialwelfare@unwla.org	\$6 тисяч Термін: 05.31.22	День вишиванки (19 травня) Оксана П'ясецька – culture@unwla.org
ЧЕРВЕНЬ			Національний день архіву (9 червня) Ірина Бучковська – archives@unwla.org
ЛИПЕНЬ	Центр СУА з жіночих студій Людмила Вусик – education@unwla.org	\$10 тисяч Термін: 07.31.22	Операція «Вісла» (28 квітня – 29 липня 1947 р.) Людмила Вусик – education@unwla.org
СЕРПЕНЬ			День Незалежності України (24 серпня)
ВЕРЕСЕНЬ	Фонд Бабусь Ольга Грицак – socialwelfare@unwla.org	\$10 тисяч Термін: 09.30.22	
ЖОВТЕНЬ			Стипендійна Акція СУА Наді Яворів – scholarships@unwla.org День захисника України (14 жовтня) Людмила Вусик – education@unwla.org
ЛИСТОПАД	Пресовий фонд «Нашого життя» Надя Нинка – vp@unwla.org	\$20 тисяч Термін: 11.30.22	Голодомор (1932–1933 рр.) Людмила Вусик – education@unwla.org
ГРУДЕНЬ			Запросіть американця на українську Св'яту вечерю Доставте їжу на Різдво українцям похилого віку, які не мають родини Коляда Оксана П'ясецька – culture@unwla.org

In 2022, the UNWLA plans to focus its attention and energies nationally on six fundraising initiatives, listed in the following engagement calendar. In addition to fundraising, we encourage all our members to celebrate and recognize other key events during the year, which are also indicated in the calendar.

UNWLA NATIONAL INITIATIVES 2022

MONTH	NATIONAL FUNDRAISING CAUSES	2022 GOALS	NATIONAL AWARENESS INITIATIVES
JANUARY	Pediatric Burn Victims Olga Hrycak – socialwelfare@unwla.org	\$10k Deadline: 01.31.22	Christmas Koliada (December/January)
FEBRUARY			Lesia Ukrainka Birthday (Feb 25) Oksana Piaseckyj – culture@unwla.org
MARCH	Spiritual Rebirth of Ukraine Luda Wussek – education@unwla.org	\$10k Deadline: 03.31.22	
APRIL			National Library Week (April 3-9) Oksana Piaseckyj – culture@unwla.org Easter baskets for Ukrainian elderly, especially those without family Olga Hrycak – socialwelfare@unwla.org Pysanka Workshops Oksana Piaseckyj – culture@unwla.org Chornobyl Awareness (April 26) Luda Wussek – education@unwla.org
MAY	Ukrainian Orphans Fund Olga Hrycak – socialwelfare@unwla.org	\$6k Deadline: 05.31.22	Vyshyvanka Day (May 19) Oksana Piaseckyj – culture@unwla.org
JUNE			International Archives Day (June 9) Iryna Buczkowski – archives@unwla.org
JULY	Ukrainian Catholic University Women's Studies Program Luda Wussek – education@unwla.org	\$10k Deadline: 07.31.22	Operation Vistula (ended July 29) Luda Wussek – education@unwla.org
AUGUST			Ukrainian Independence Day (August 24)
SEPTEMBER	Babusi Fund Olga Hrycak – socialwelfare@unwla.org	\$10k Deadline: 09.30.22	
OCTOBER			Scholarship Program Nadia Jaworiw – scholarships@unwla.org National Defenders Day (October 14) Luda Wussek – education@unwla.org
NOVEMBER	Our Life Press Fund Nadia Nynka – vp@unwla.org	\$20k Deadline: 11.30.22	Holodomor Awareness Luda Wussek – education@unwla.org
DECEMBER			Invite an American to Ukrainian Christmas Eve dinner Deliver a Sviat Vechir meal to elderly Ukrainians without family Koliada Oksana Piaseckyj – culture@unwla.org

Засвічення ялинки в Окрузі Нью Йорк

Олена Немелівська, пресова референтка Округу Нью Йорк

У неділю 12 грудня 2021 р. о другій годині пополуноді у домівці Союзу Українок Америки в Нью Йорку відбулося традиційне свято Засвічення ялинки, що було поєднано із Днем союзнянки та відзначенням 80-річчя Округу Нью Йорк.

Свято розпочалося мітингом на вулиці перед домівкою СУА, що на 2-й Авеню в Мангеттені. Святково прикрашену ялинку розмістили на балконі другого поверху — так, що всі з вулиці могли її бачити. Ведуча мітингу Олена Немелівська привітала присутніх і подякувала всім за участь. У своєму вступному слові вона розповіла про традиції цього свята і про те, що цього року Засвічення ялинки присвячене підтримці України у її боротьбі проти російської агресії, а також організоване у пам'ять про всіх, хто загинув, та потерпілих і героїв, які щодня ризикують

своїм життям у відстоюванні свободи, територіальної цілісності та незалежності України.

Далі виступила секретар Округу Нью Йорк СУА Віра Березовська, яка зосередила увагу на тому, що головною метою діяльності нашої організації є допомога нужденним і підтримування та поширення української культури. І той факт, що внаслідок російської агресії і військових дій багато дітей залишилися сиротами, молодих чоловіків — покаліченими, а безліч сімей змушені були залишити свої домівки і переїхати, дає нашій організації все більше поштовхів і причин допомагати тим, хто має потреби. Голова СУА Наталія Павленко у своєму виступі наголосила, що наш обов'язок — повідомляти правду, поширювати у світі новини про Україну та захищати її інтереси. СУА вважає це

Фотофрагменти з мітингу перед домівкою СУА

завдання пріоритетним у праці упродовж 96 років існування організації.

Під музику і співи традиційних різдвяних колядок під проводом маестро Андрія Легкого союзянки запалили вогниці на ялинці та запросили всіх гостей до святково прикрашеної зали, де відбулась урочиста частина з промовама і нагородами союзянок, а також де гості мали смачну перекуску.

Серед присутніх гостей були о. Олексій Горобець та о. Ілля Бронівський з церкви Святого Юра, Постійний представник України при ООН Сергій Кислиця, консул Генерального консульства України в Нью Йорку Вадим Ткачук.

Голова СУА Наталія Павленко вручила конвенційні грамоти всім відділам нашої округи за успіхи в різних ділянках праці та з нагоди ювілейних дат відділів. Крім того, Округна Управа Нью Йорку нагородила грамотами вдячності за віддану жертвовну працю на посаді голови відділу тих голів, каденція яких закінчилась, а це: Леся Шебець — голова 21-го Відділу, Віра Березовська — голова 30-го Відділу, Любов Шатанська — голова 83-го Відділу, Майя Войнаровська — голова 125-го Відділу, а також Марійка Андрійович — довголітня колишня голова 125-го Відділу.

Висловлюємо щире подяку: голові округи Лідії Слиж, секретарю округи Вірі Березовській, голові 64-го Відділу Ірені Григорович та заступнику голови округи Лесі Тополі за розв'язання організаційних питань (дозвіл на організацію мітингу, пресреліз до газет, летючки про російську агресію у двох мовах, встановлення і декорування ялинки на балконі та багато ін.); Федеральній Кредитовій Кооперативі «Самопоміч» Нью Йорк за спонсорство цього заходу; ведучій Олені Немелівській за ведення програми; маестро Андрію Легкому і референтці округи у справах культури Надії Шевчук за організацію колядок; пану Юрію Семчуку (чоловікові Роксоляни Семчук,

членкині 21-го Відділу СУА) за технічне обслуговування; Валентині Шемчук, заслуженій працівниці культури України, за відеопривітання Окрузі Нью Йорк СУА з нагоди 80-річчя; кореспондентці найбільшого міжнародного інформаційного мовника США «Голос Америки» (VOA) Ірині Соломко за відеорепортаж цієї події у телепрограмі «Час-Тайм» та пряму трансляцію на фейсбуці; Лесі Вербі за чудову авторську пісню про Україну у супроводі бандури; господарській референтці Богдані Даньків і головам відділів округи за смачну перекуску. А всім присутнім — за участь, гучні колядки в Мангеттені та підтримку України.

Союзянки округи, зліва направо, сидять: Дарія Дроздовська (83-й Відділ), Богдана Даньків (господарська референтка Округної Управи, 64-й Відділ), Лідія Слиж (голова Округної Управи, 64-й Відділ), Галина Романишин (Почесна голова Округної Управи, 83-й Відділ), Віра Березовська (секретарка Округної Управи, 30-й Відділ); стоять: Ольга Кузьмин (стипендійна референтка Округної Управи, 83-й Відділ), Лідія Семенюк (83-й Відділ), Олександра Шебець (голова 21-го Відділу), Олена Немелівська (пресова референтка Округної Управи, 125-й Відділ), Леся Тополя (заступниця голови Округної Управи, 64-й Відділ), Богдана Жукотанська (125-й Відділ), Мотря Мілянч (83-й Відділ)

Голова СУА Наталія Павленко (у центрі), голова Округи Нью Йорк Лідія Слиж (ліворуч) та голова 125-го Відділу Оксана Жукофф (праворуч)

З'їзд Округи Філядельфія

У «Нашому житті» за грудень місяць 2021 р. надруковано оголошення (англійською мовою) про обрання нової голови Округи Філядельфія. У цьому випуску пропонуємо короткий звіт про З'їзд Округи.

Ірина Бучковська, референтка зв'язків і соціальних засобів комунікації Округи Філядельфія

Неділя 17 жовтня 2021 р. видалася дуже сонячною, хоч і трохи прохолодною — чудова погода для З'їзду Округи Філядельфія, який пройшов в Українському освітньо-культурному центрі в Дженкінтаун, що біля Філядельфії. Учасницями були 26 делегаток від відділів з можливістю взяти участь через Zoom для тих, хто не міг бути присутнім безпосередньо. Референтки та голови відділів звітували про свою роботу і досягнення. Прикінцевим

був звіт голови округи, д-р Лариси Заїки (67-й Відділ).

Після цього Номінаційний Комітет оголосив список кандидаток на посади в Окружній Управі, за які делегатки проголосували одногосно. Новою головою округи обрано Ольгу Михайлюк (128-й Відділ), її заступницями стали Зеня Брожина і Стефа Перонг. До складу управи також увійшли: Марія Тимчук — секретарка, Марта Тайліх — скарбничка, а також Леся Яричківська, Пе-

труся Савчак, Галя Генгало, Галя Пупин, д-р Дарія Лисий, Віра Жарий, Оксана Козяк, Ірина Корчинська, Марія Коваленко, Ірина Бучковська — членкині Окружної Управи.

Голова СУА Наталія Павленко, почесна гостя З'їзду, подякувала уступаючій голові округи, привітала нову голову, усіх новообраних членів управи та поділилася своїми думками і баченням майбутнього СУА та його важливої ролі у теперішньому часі.

Делегатки З'їзду з головою СУА Наталією Павленко

Загальні Збори 67-го Відділу СУА

Ірина Бучковська, референтка зв'язків і соціальних засобів комунікації Округу Філядельфія

Загальні Збори 67-го Відділу, Округу Філядельфія, відбулися 27 вересня 2021 р. через Zoom і телефон для тих, хто не мав можливості користуватися Zoom. Головою відділу залишилася Марія Коваленко. Після звітів і виборів союзнянки обговорили плани щодо діяльності у майбутньому.

Наш відділ відомий тим, що влаштовував мистецькі виставки і дохід від них призначав на Український музей у Нью Йорку. Але такі виставки тепер робити важко. Тому ми вимушені змінювати стиль

роботи і думати над тим, як залишатися відділом, що пропагує українське мистецтво в Україні та США і водночас збирати кошти для підтримки Українського музею та Стипендійної Акції СУА. Дякуючи нашій мистецько-музейній референтці ми маємо гарні плани на майбутнє.

Branch 67 of the Philadelphia Regional Council held its Annual Meeting and elections on September 27, 2021, via Zoom and phone. Maria Kovalenko will be our President for a second term.

Зліва направо, стоять: Ірина Бучковська, д-р Лариса Заїка — голова Округу Філядельфія, Оксана Клингенсмит (Мазепа), Оксана Мандибур, Марія Коваленко — голова 67-го Відділу, Марта Шиприкевич; сидять: Маріанна Вакуловська, Вікторія Вакуловська. Відсутні: Ліда Бук — почесна членкиня СУА, Дзвінка Захарчук, Софія Геврик — почесна членкиня СУА і референтка у справах культури, Ірина Корчинська.

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ

Наталя Шморон, пресова референтка Округу Детройт США

«Завжди будемо пам'ятати жертви Голодомору-Геноциду українського народу 1932—33 років». Саме під таким гаслом пройшов вечір пам'яті в нашій громаді 21 листопада 2021 р., організований Українсько-Американським громадським комітетом спільно із Союзом Українок Америки у Детройті. Захід відбувся в Українському культурному центрі і слід зазначити, зібрав немало присутніх.

Співорганізатором та ведучою вечора була д-р Олена Данилюк, професор Вейнського університету. За традицією вона запросила до молебню священників багатьох наших українських церков: о. Даниїла Чайковського (церква Непорочного Зачаття, *Hamtramck*), о. д-ра Павла Боднарчука (православна Катедра св. Покрови, *Southfield*), о. Володимира Петріва (церква Неустанної помочі Діви Марії, *Dearborn Heights*), о. Еміліяна Дороша (церква св. Йосафата, *Warren*), о. Богдана Рибчука (церква св. Володимира, *Flint*, та св. Михаїла, *Grand Rapids*). Після молебню д-р Данилюк попросила всіх присутніх забрати з собою свічечки (які можна було взяти при вході) та запалити їх, кожен у себе вдома, 27 листопада. Саме на цю дату випав день вшанування пам'яті жертв Голодомору в Україні, який щорічно припадає на четверту суботу листопада. Тут додам, що 300 таких спеціальних свічок було підготовлено головою Округу США у Детройті п. Славою Глинською. Їх значна кількість також була передана, з метою розпов-

сюдження, до наших церковних парафій.

Далі ведуча привітала та подякувала спонсорам цієї події: п. Улянні Огар-Кушнір — голові Громадського комітету Детройту, п. Славі Глинській — голові Окружної Управи Союзу Українок Америки у Детройті, подякувала за фінансову підтримку Руслані Прунько — голові організації «Нова Хвиля» та Олександрі Каранцю — члену правління кредитівки Самопоміч (*Selfreliance Michigan Federal Credit Union*).

Олена Данилюк також представила та запросила до слова гостей від американського уряду. Мер міста Воррен Джім Фаутс виголосив коротку змістовну доповідь про жертви Голодомору. Мер міста Гемтремк Керен Маєвські також досить чутливо висловилися про Голодомор. Стефанія Марокі, представниця конгресмена Енді Левіна, відчитала текст формального документа, розміщеного в *Congressional Record*. Пол Войно та Джім Рунстад зачитали прокламації від губернатора Гретхен Вітмер та привітали від сенаторів штату Мічиган. Вони запросили українську громаду на урочисте підписання прокламації Легістратури Мічигану до Капітолія в Ленсінгу, яке відбулося 30 листопада 2021 р. Щиро дякуємо представникам Мічиганської Легістратури (*Michigan Legislature*) сенатору Полу Войно та сенатору Джіму Рунстаду за запрошення всіх нас на таку визначну подію. Прокламація від губернатора

Гретхен Вітмер прийшла пізніше поштою.

Далі присутні мали можливість послухати дуже цікаву та докладну доповідь члена Мічиганського Комітету відзначення Голодомору п. Марусі Зарицької та одночасно побачити багато фотофактів на екрані, якими вона супроводжувала свою розповідь про свідків сталінського терору — мешканців штату Мічиган. Пані Маруся розповіла про вшанування жертв Голодомору Комітетом у різні роки. Ще в далекому 1933 р. у місті Детройт було організовано похід, на чолі якого були козаки-вершники, у 1953 р. відбулася маніфестація, а в 1983 р. — відзначено 50-ту річницю Голодомору маніфестацією (зі 150 учасниками) з великою програмою, учительським симпозіумом і брошурами. У 2008 р. було широко відзначено 75-ту річницю Голодомору за участі багатьох представників американського уряду.

Від 2017 р. члени Мічиганського комітету відзначення Голодомору зосередилися над надзвичайно важливим проектом щодо включення до програми навчання всіх студентів штату Мічиган розділу «Голодомор в Україні» до теми «Голокост і світові Геноциди». Було організовано доповідь д-ра Віри Андрушків в будівлі Капітолія штату Мічиган в Ленсінгу, де українські іммігранти закликали губернатора Ричарда Снайдера включити вивчення Голодомору в Україні до шкільної програми.

У 2018 р. Комітет організував доповідь про Голодомор у музеї Голокосту (*Holocaust Memorial Center*) у Фармінгтон-Гіллс (штат Мічиган), яку прочитав відомий професор Метью Повлі з Університету штату Мічиган (*Michigan State University*) в Іст-Ленсінгу. У листопаді 2018 р. Комітет влаштував показ фільму д-ра Бориса Буняка «Коли вмираємо з голоду», що відбувся в Детройтському інституті мистецтв (*Detroit Institute of Arts*).

Під час розповіді п. Марусі Зарицької про свідків Голодомору — Лесю Місьонг, яка проживає в Лівонії (Мічиган), і Марію Сулківську, яка проживала в Монро (Мічиган), до короткого виступу вийшов зять п. Марії Василь Карпенко. Колишній учитель історії, п. Василь дуже емоційно розповів про сталінський терор і цим особливо зворушив усіх присутніх.

Пані Маруся Зарицька зауважила на важливу роль окремих доповідачів у попередніх відзначеннях: д-р Віра Андрушків з її віддаю великою працею та канадська активістка Валентина Курилів, яка виготовила ілюстрації для уроків про Голодомор і розмістила їх у спеціальному автобусі (що міг переміщатися всюди, де навчалися студенти). Згадала про роль д-ра О. Данилюк, котра подала уроки на інтернеті *Edu Paths*, *Arc of Inquiry*, та Доріс Дужий, учасницю Учительських конференцій, а також про величезний вклад авторів підручників про Голодомор, як Богдан Клід, д-р Олександр Мотиль і д-р Роман Сербин. Доповідачка підкреслила, що у 1953 р. свідок Голодомору Петро Майсюра, житель Детройту, взяв участь у підготовці та друкуванні двотомної книги «*Black Deeds of the Kremlin*» («Чорні діла Кремля»). Відмітила також і працю редактора газети «Українські Вісті», свідка Голодомору Михайла Смика.

Пані Зарицька також вказала на визначну роль газети «Детройтські новини», яка виходить вже більше ніж півстоліття, та звернула увагу на заклик її редактора Ярослава Березовського долучитися до проекту відкриття премії Пулітцера Вольтеру Дюранті, котрий сві-

домо заперечував Голодомор в Україні. (Цей проєкт, очолений п. Оксаною Пясецькою, можна знайти в інтернеті та долучитися до підписання петиції *Revoke Walter Duranty Pulitzer Prize*. На цей час зібрано трішки більше ніж 5700 підписів з потрібних 7500). Доповідачка розповіла про створення Конгресової комісії Америки у 1986 р.; уряд на той час виділив \$400 000 на дослідження і тритомник спогадів людей, які вижили під час Голодомору. Цю збірку вкладав Мічиганський науковець з Анн Арбору Джеймс Мейс. Наприкінці доповідачка надала слово учневі *City of Midland Dow High School* Енді Уао, який одержав нагороду за нарис «Голодомор і брак комунікації». За цей конкурсний твір його відзначено стипендією.

Музичною частиною зустрічі став виступ талановитої професорки скрипки Соломії Сороки, доньки відомого українського графіка Богдана Сороки. Професійні рухи смичка, скрипка, яка плаче, та тужлива мелодія Й. Баха «*Adagio in D Minor*», що розливалася залом, тільки підсилили сум і біль за мільйонами людських життів, які стали жертвами страшного Голодомору-Геноциду.

На завершення зустрічі д-р Олена Данилюк ще раз звернулася з подякою до організаторів, спонсорів і всіх присутніх у залі. Вона відзначила важливість того, як наша громада щорічно гуртується та дбає про те, щоб світ дізнався якнайбільше про трагічні події в Україні.

«Завжди будемо пам'ятати жертви Голодомору-Геноциду українського народу 1932—1933 років» — нехай ці слова закарбуються у наших серцях і стануть гаслом як для нинішнього, так і для багатьох майбутніх поколінь.

Зліва направо: Соломія Сорока (скрипаль), д-р Олена Данилюк (ведуча), Марія Зарицька (доповідач), Ірина Свитка, Галина Яловенко, Оксана Заваденко. Фото Наталі Шморон

108-й Відділ

ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 50-РІЧЧЯ

Марія Антонишин, пресова референтка
108-го Відділу, Нью Гейвен, Коннектикут

108-й Відділ США відсвяткував 50-річчя свого існування 3 жовтня 2021 р. у церковній залі св. Архистратига Михаїла.

Програму провадила Христя Мельник. Свято розпочали союзанки у вишиваних строях гімном США. Отець Юрій Годенчук провів молитву. Хвилина мовчання була за союзанок, які відійшли у вічність. Присутні на святі мали нагоду переглянути історію відділу за світлинами

на екрані. Аня Салемі, голова відділу, привітала союзанок і гостей та побажала їм гарно провести час. Христя Мельник розповіла про історію відділу, його заснування і діяльність. Зокрема про те, що 50 років тому група молодих жінок прийняла рішення заснувати відділ, щоб при ньому створити садочок.

Відділ провадив садочок, влаштовував Вишивані вечорниці, базарі, покази українських

строїв і модерної вишивки. Союзанки брали участь у міжнародних фестивалях при Єльському університеті, де мали змогу показувати свої строї, кераміку, вишивки та багато інших речей. Також організовували виставки народного мистецтва у міських бібліотеках, крамницях, виступали на місцевому телевізійному каналі на Великдень, розповідали про великодні звичаї та показували писанки і народні носі. Відділ організовував автобусні поїздки на український фестиваль у Нью Джерзі, до Garden State Arts Center та Українського музею в Нью Йорку; вислав пакунки сиротам у Бразилію та стареньким бабусям в Україні. Також кожного року членкині відділу готували Просфору для громади.

На святкування 50-річчя відділу приїхала голова США Наталія Павленко, яка привітала всіх і вручила грамоти вісьмом союзанкам, що були членкинями відділу 50 років, а це: Марія Антонишин, Діонізія Брочинська, Ірена Гладка, Емілія Іванів, Христя Мельник, Надя Троян, Маріанна Мікоскі, Уляна Зінич. До нас також завітала голова

Голова Округу Нова Англія Катерина Таньчин (праворуч), нагороджена грамотою Діонізія Брочинська (ліворуч) і ведуча свята Христя Мельник (у центрі)

Присутні на святі

Округи Нова Англія Катерина Таньчин, яка теплими словами привітала відділ зі святом. Голови відділів Наталія Малішевська (73-й Відділ, Бриджпорт) і Світлана Левусь (139-й Відділ, Стемфорд), стипендійна референтка 106-го Відділу Меланія Кузьма (Гартфорд) також були присутні на святі і привітали наш відділ з таким великим ювілеєм. Ансамбль союзниць зі Стемфорду розвеселив присутніх своїм чудовим співом.

Приємно, що відділ збагатився новими членкинями, які недавно приїхали з України — їх ми щиро вітаємо.

Хочемо відзначити членок, які брали на себе відповідальність бути головами відділу протягом цих 50 років: Ніля Павлюк, Люба Гілдей, Анна Іскат, Геня Гарвей, Слава Горбати, Маріанна Мікоскі, Ольга Нагорські, Галина Марків, Христя Мельник, Марія Антонишин, Діонізія Брочинська, Ірена Лімбергер, Марта Рудик, Уляна Зінич, Христя Шелдон, Рома Тібодо, Арета Марків-Геран, Анна Салемі. Декотрі членки були головами більше як один раз.

Дякуємо Анні Салемі і Христі Мельник, які були організаторами цього свята.

Вітання від співочого ансамблю 139-го Відділу

Зліва направо, стоять: Марія Антонишин, Галина Лодинські, Віра Троян; сидять: Діонізія Брочинська, Світлана Голець, Надя Трон

ДОПОМОГТИ КОЖНОМУ, ХТО МАЄ ПОТРЕБИ

Як союзьанки 140-го Відділу втілюють свою мрію

Анастасія Радюшина, 140-й Відділ ім. Лесі Українки, Чикаго

За короткий час існування молодий 140-й Відділ встиг провести чимало цікавих благодійних заходів, що допомогло зібрати кошти на придбання різного медичного обладнання для тих, хто має потреби. Про це відділ постійно розповідає на сторінці «UNWLA Branch 140» у фейсбуці, де завдяки кнопці «donate» союзьанки також збирають гроші для нужденних. Лише за один захід від продажу з аукціону картини союзьанки-художниці Христини Козюк відділ вилучив \$3000, а футболки з підписом Олега Скрипки та його раритетного диска — \$850.

Щирі вітання дорогим читачкам від ді-вчат 140-го Відділу ім. Лесі Українки з Чикаго!

Захоплено читаємо журнал «Наше життя» і так ближче знайомимося з усіма Вами — союзьанками з різних куточків Америки. Захоплюємося заходами, що Ви проводите, а також безкорисним часом, зусиллями та коштами, котрі Ви жертвуєте на добрі справи. Це, своєю чергою, надихає нас — молоду хвилю іммігранток з України. Ми перебираємо досвід у Вас та з Божою допомогою втілюємо нашу мрію: «Допомогти кожному, хто має потреби».

Наш відділ був заснований у 2017 р. Основними напрямками благодійної діяльності ми обрали придбання медичного обладнання для лікарень в Україні та підтримку дитячих будинків, сімей воїнів і важкохворих в Україні. І лише за пів року нам вдалося придбати обладнання для лікарні Чорткова (Тернопільщина) для інтенсивної терапії немовлят, народжених завчасно і з критичною вагою, та два кардіографи для полового відділення Богородчанської центральної районної лікарні (Франківщина). Після такого успіху ми, молоді ентузіасти, поставили нові цілі, які незабаром втілили у життя. Тому у 2018 р. було придбано два кардіофетальні монітори для полового відділення Богородчанської центральної районної лікарні, закуплено необхідне медичне обладнання для полового відділення Зборівської районної лікарні. І вже наступного року ми придбали цистоурескоп для Тернопільської обласної дитячої лікарні та інкубатор вартістю понад \$16 000 для немовлят, народжених з вагою від 500 г.

За час нашої діяльності ми організували численні пересилки одягу, засобів особистої гігієни та інших речей повсякденного вжитку для матерів і дітей у Центр доброти Марти Левченко «Мрії Марти» (Чернівці), надали допору хворим діткам на загальну суму \$3140. Також фінансово підтримували сім'ї загиблих воїнів АТО, родини з онкохворими дітками та з діагнозом «Дитячий церебральний параліч» (ДЦП) на Івано-Франківщині, людей похилого віку з хоспісу у Журавно (Львівщина).

У 2020 р. у час пандемії 140-й Відділ не залишився осторонь, а продовжив допомагати сім'ям, які мали найбільшу потребу у підтримці. До нас, як і до всіх Вас, надходили звернення звідусіль. Нам вдалось забезпечити продуктами та речами першої потреби близько 30 сімей учасників АТО, котрі залишились без батька, на суму у \$2000. У час пандемії ми також проводили акції збору гуманітарної допомоги для дітей-сиріт, якими опікується благодійна громадська організація «Джерело дитячих мрій». Наша союзьанка Юлія Борецька мала змогу відвідати організацію і безпосередньо переконатися в тому, наскільки їй важлива наша підтримка.

Відділ систематично проводить заходи не тільки на теренах США. У березні 2020 р. одна із засновниць нашого відділу Христина Козюк — художниця зі світовим ім'ям, чії полотна виставляються в Україні, США та Франції, провела майстер-клас для діток з діагнозом «Spina Bifida» та «Гідроцефалія» у Тернополі.

У лютому 2020 р. ми організували ярмарки при церквах, де зібрали \$1000 для Христини Дмитруш із Дрогобича (Львівщина) з діагнозом «Множинний склероз рецидивно-ремісивний».

Ярмарки та майстер-класи наших талановитих союзянок Віри Юркевич та Ані Віхтук із виготовлення різдвяних композицій і свічників, зокрема глиняних, допомогли нам забезпечити Косівську Центральну районну лікарню кардіомонітором і двома інфузійними насосами вартістю \$4100. Кардіомонітор є вкрай необхідний для спостереження за вагітними та вчасної діагностики патології плоду, що в окремих випадках рятує життя. Отримані інфузомати вже працюють у дитячому відділенні інтенсивної терапії та пологовому відділенні лікарні. Вони дають можливість вводити ліки в оптимальних дозах і швидко реагувати на зміни у стані пацієнта.

Наш відділ отримує численні звернення від сімей важкохворих дітей, заявки яких ми ретельно перевіряємо. Так, ми не змогли пройти повз важкий діагноз «Спінальна м'язова атрофія» (СМА), який отримали ще зовсім маленькі хлопчики з України. На превеликий жаль ліки проти цієї страшної хвороби є надзвичайно дорогими та «непідйомними» для їхніх сімей. Тому до Великодніх свят 2021 р. ми власноруч прикрашали кошики та організовували їх розпродаж. Уторговані кошти, а це \$4000, розподілили порівно між чотирма хлопчиками з діагнозом «СМА 2-го типу»: Павликом Мотичко, Максимом Антонишиним, Арсеном Зубиком та Кирилом Кондрашовим.

Хочемо поділитись шаленим успіхом. Усього за дві події у листопаді та грудні 2021 р. нам вдалося зібрати необхідну суму грошей (а це \$9000!)

Союзянки 140-го Відділу з організаторкою туру О. Скрипки Ланою Грамаковскі (4-а зліва) та О. Скрипкою, який на довгий час підзарядив діаспору чарівною українською музикою, грою на баяні та позитивом

для дитячої лікарні Надвірнянського району (Івано-Франківщина) для закупівлі венозного сканера, шприцевого насоса та комп'ютерного енцефалографа. Перша подія відбулася завдяки нашій талановитій майстрині Вірі Юркевич, котра при церкві св. Йосипа Обручника в Чикаго давала майстер-клас з виготовлення свічки з натурального бджолиного воску. Успіх став реальністю також завдяки вечорницям з видатним українським співаком Олегом Скрипкою: за підтримки організаторів *Advertising company for Ukrainian community in Illinois* (сторінка *Chicago_Ua* на фейсбуці) та її президента Лани Грамаковскі (*Lana Hramakouski*) нам вдалося зібрати потрібну суму грошей. Уже в новому 2022 р. будуть збережені нові життя!

Останньою цікавою подією у 2021 р. стала зустріч зі святим Миколаєм для наймолодших діяспорян. Завдяки нашій фотографині Роксолані Брезден-Стефінко кожна сім'я отримала професійне фото, а всі вилучені кошти передано до нашого 140-го Відділу.

Малими кроками, але впевнено, ми йдемо вперед, втілюючи в життя поставлену ціль — допомагати нужденним. Бажаємо всім у новому 2022 р. міцного здоров'я, наснаги, успіхів. Нехай нас всіх Береже Господь! Слава Україні!

З повагою, від дівчат союзянок: голова відділу Софія Зебелюк, Юлія Абасова, Катерина Аветсіян, Вікторія Будз, Віра Юркевич, Марина Гаврилів, Марта Гевчук, Ольга Герба, Світлана Квет, Марія Лабецька, Оксана Ловяк, Анастасія Радюшина, Христина Садова, Тетяна Савин, Боже-на Середа, Світлана Шишкіна-Кравець, Роксолана Стефінко, Оксана Таратула, Анна Віхтюк, Віра Юркевич, Юлія Борецька, Тетяна Давидовська, Тетяна Чекан, Олена Коновалюк, Анастасія Хедеш, Ольга Старовирт, Вікторія Стефанів, Олександра Остапчук, Олеся Пилат, Ана-Марія Дундич, Тетяна Жарка, Алла Саранчук і Наталя Герасимів.

*«Свій до свого про своє» — цей принцип, що зародився серед українців Австро-Угорщини наприкінці XIX ст., залишається дієвим і для нової, наймолодшої імміграційної хвилі у США. І ним пояснюється те, що молоді, енергійні українські дівчата об'єдналися в окремий 140-й Відділ США та почали гуртуватися навколо тих українців, які поділяли засади їхньої благодійної діяльності. А також те, що Лана Грамаковскі (*Lana Hramakouski*), відома серед української громади волонтерка, охоче співпрацює з нашими союзянками. У 2014 р. п. Грамаковскі, аби допомогати новоприбулим у США українцям, створила першу велику групу у фейсбуці. Допомогала з житлом, консультувалася з адвокатами й агентами з працевлаштування, а відтак стала «популярною» в діаспорі та завоювала довіру й повагу. Нині таку допомогу можна отримати через *Advertising company for Ukrainian community in Illinois*, президенткою якої є п. Лана, а також через групу *Chicago_Ua*. Співпраця з відомими українськими зірками шоубізнесу, плідна робота, відповідальний підхід і постійне бажання підтримувати людей у скрутних обставинах допомогли п. Лані проторувати шлях до справжнього успіху й популярності. Тому нині вона має можливість поєднувати свою працю з благодійністю. «Саме 140-й Відділ США завоював мою довіру як ніхто інший. Я готова захищати їх і допомагати закривати їхні проекти, оскільки довіряю їм. Та з великим задоволенням допомогатиму відділу йти далі до реалізації намічених благодійних планів. Бо це чудові дівчата, — захоплено розповіла п. Лана. — А вечорниці з Олегом Скрипкою організувала спеціально у свій 35-річний ювілей. Саме так я хотіла відсвяткувати його — допомогти діткам, котрі потребували медичної техніки. І безмежно радію, що у свій день народження разом з чудовими дівчатами зі 140-го Відділу зробила добру справу. Напевне, це найважливіше, що могло відбутися». А ще побажала, аби її довіра допомогала союзянкам йти вперед і підкоряти нові вершини.*

ПОСВЯТА

Оксані Лятуринській

Людмила Шостацька,
м. Хмельницький

Оксана Лятуринська — українська малярка, скульпторка, письменниця, поетка і громадська діячка. Народилася 1 лютого 1902 р. на хуторі Ліски Тернопільської обл.; померла 3 червня 1970 р. у Міннеаполісі, штат Міннесота, США. Емігрувала до США у 1949 р. За підтримки США оселилася в Міннеаполісі, де активно займалася громадською й творчою працею. Зважаючи на її побажання, О. Лятуринську поховали у вишиванці, яку вона сама вишивала. Перед смертю вона також висловилася проти «довгих панахид з ладаном», а тому над її труною прозвучала лише коротка молитва. Урна з її прахом похована на українському православному цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруці, штат Нью Джерзі.

Зі слів скульптури їй кричать: «Осанна!»
Така ця дивна пластика думок.
Є Україна в імені Оксана,
Вона – свобода, вилита в рядок.
О ностальгіє, ти така пекуча,
О чужина, яка ти є чужа!
Весь рід – руїна пам'яті гнітюча,
О, як все крає серце без ножа!
Душа зітліла на дими, й на попіл,
Згоріли вірші в полум'ї війни.
І лиш любов на паперті високій
Свої слова писала у словник.
На світі цім тримала Україна,
Дочірньої офіри таїна.
Кричала доля, квилала чаїна,
Допоки в вирій не знялась вона.

Марія Слевінські

73-й відділ, Бриджпорт

12 листопада 2021 р. відійшла у вічність одна із засновниць 73-го відділу США п. Марія Слевінські. Її вклад у розвиток відділу важко описати декількома словами. Вона кілька років була очільницею відділу, активним учасником усіх заходів, а також наставником усіх молодих членкинь.

Пані Марія народилася 14 січня 1932 р. у селі Почаєвечі Дрогобицького району Львівської області. Через Другу світову війну у 1944 р. примусово потрапила у німецькі переселенські табори. Цю подорож разом з батьками та двома старшими братами п. Марія пам'ятала все своє життя.

У 1949 р. родині вдалося переїхати до Америки. Оселилися у штаті Коннектикут у місті Бриджпорт. Пані Марія мала сильну тягу до знань, тому одразу взялася за вивчення нової для себе мови. Доля подарувала зустріч з її коханням — п. Тарасом Слевінські. У 1951 р. вони взяли шлюб, а згодом у них з'явилося двоє чарівних діток — Христина та Роман Слевінські. Як людина з активною громадянською позицією, п. Марія у 1962 р. разом з іншими патріотично налаштованими жінками організувала 73-й Відділ США. Вона завжди брала активну участь у всіх фестивалях і благодійних заходах. Разом з чоловіком неодноразово допомагала на кухні у приготуваннях. Була доброю та надзвичайно мудрою людиною, яка завжди приходила на допомогу.

На XXXII Конвенції США п. Марію відзначено грамотою як найпочеснішу членкиню 73-го Відділу США. Вона була членкинею рівно 59 років, на жаль так і не дочекавшись ювілею.

Ми висловлюємо наші найщиріші співчуття всім рідним і близьким.

Вічна їй пам'ять!

Ukrainian National Women's League of America, Inc. Стипендійна Акція Союзу Українок Америки

Вітаємо всіх добродіїв, жертводавців і поодиноких опікунів-спонсорів стипендіятів Стипендійної Акції США з Новим Роком 2022!

Завдяки Вашій довголітній підтримці ми розпочали 55-й рік безперервної діяльності. Ви допомогли нам надати стипендії сотням учнів і студентів у Бразилії, Україні та інших країнах Європи. Спасибі Вам!

Нехай Новонароджений Ісус Христос благословить Вас кріпким здоров'ям у цей ще небезпечний час пандемії.

Our warmest wishes to all Sponsors, Benefactors, and Supporters of the UNWLA Scholarship Program for a Happy, Healthy, and Prosperous New Year! Your generosity has opened many doors for a brighter future for thousands of students.

May God bless all of you and your "children" and keep you healthy and safe during this ongoing pandemic.

Надія Яворів, референтка стипендій США та всі членки Комітету стипендій США

У пам'ять / In Memory Of

У пам'ять **Ігоря Пікаса** та **Адріана Депутата** складаю \$330 на Стипендійну Акцію США через 97-й Відділ США.
Др. Мирон Правак

У пам'ять моєї сестри **Лідії Залеської-Стасюк** складаю \$500 на Стипендійну Акцію США.
Христина Шипилява

У світлу пам'ять **Володимири Теслюк** через 106-й Відділ США складаємо \$100 на Стипендійну Акцію США.
Ніна і Нестор Шуст

Пожертви за листопад і грудень 2021 р. November/December 2021 Donations

- \$5,000** Sozont & Rostyslawka Kachala Charitable Trust (98)
- \$2,000** NN (107), UNWLA Branch 137
- \$1,530** Dr. Marta Voytovich & Laurie Gauper (MAL)
- \$1,210** Orest & Lidia Bilous Family Foundation (56)
- \$1,090** UNWLA Branch 136
- \$1,000** Raymond W. Krawczuk (98), Gary J. & Irene Wolfe (47)
- \$990** John R. Pluta (13)
- \$880** Myron B. Krawczuk (98)
- \$840** Anne M. Kaczmarczyk Evans
- \$780** UNWLA Branch 96
- \$770** UNWLA Branch 83
- \$660** UNWLA Branch 76, UNWLA Branch 129
- \$630** Elisabeth Iwaniw Jones
- \$550** Dr. George E. Jaskiw, Nickolas I. & Germaine J. Milanytch Family Foundation Trust

\$500 Maria D. Jawny (86), Alex & Irene Kho-waylo (62), Michael & Luba Kostyba (98), Wolodymyra Krasniansky (12), Christina Shepelavey

\$440 UNWLA Branch 124, UNWLA Branch 125

\$400 Michael S. Humnicky, Jaroslava D. Mulyk (86), Maria Odezynskyj (38), Dr. Areta Podhorodecki

\$390 UNWLA Branch 53

\$350 Slavomyra Bilas (90)

\$330 Dr. Marta L. Biskup (MAL), Maria A. Brown (124), Bohdanna Chudio (28), Zenon Chernyk, Larissa Fox, Robert J. Kent, Zorianna M. Klufas (98), Martha Lewicky (113), Patricia Bodnar McGarrigle (113), Iouri Michtchenko (98), Oksana Mulyk (134), Motria Mychajluk (135), Dr. & Mrs. Myron Prawak (97), George Shevchuk (98), Martha D. Shyprykevich (67), Dr. Vera K. Swade (124), UNWLA Branch 43, UNWLA Branch 75, UNWLA Branch 134, UNWLA Detroit Regional Council, Yuri B. & Anna H. Zelinsky, Walter & Ulana Zynych (108)

\$300 Zenon Derzko, Melanie Hryciuk Mazzorana (98)

\$220 Roman & Olha Nowakiwsky (54), Peter & Stacey Polanskyj (98), George & Alexandra Rakowsky (113), Bohdanna Slyz (83)

\$200 Zwenyslawa Lebedovych (MAL), George & Victoria Mischenko (98)

\$110 Alicia M. Behn, Thomas & Tatiana Ferraro (98), Nathan & Andrea Figley (98), Oksana A. Lew (56), Oleh Luba & Anna Lewicky, Helena O. Pawlenko (98), Jeffrey & Sofia Shields (131), Christina N. Trojan-Masnyk, UNWLA Branch 115, UNWLA Branch 135, UNWLA Branch 142

\$100 Nestor & Anisa Shust (106)

\$42 Renata Bihun (28)

Thank you for your generosity.

Щиро дякуємо за Вашу благодійність.

*Люба Більовщук, член Комітету стипендій США
UNWLA Scholarship Committee Chair 1993–2002*

UNWLA, Inc. Scholarship / Children-Student Sponsorship Program

P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024

Phone/Fax: 732-441-9530

nazustrich@verizon.net

CORRECTION

The donations listed in the December 2021 issue were for October 2021, not September.

СУА / UNWLA

ЗАГАЛЬНИ / GENERAL

\$2,000	Andrew Demus
\$1,000	Olena Melnyk
\$50	Lidia Pasamanick in memory of Chrystyna Kinal

ПРЕСОВИЙ ФОНД «НАШОГО ЖИТТЯ» OUR LIFE PRESS FUND

\$1,000	Jaroslava Mulyk for the publication of Professor L. Luciuk's book
\$300	Надія Дейчаківська з вдячності за чудово та цікаво редагований журнал «Наше життя»
\$250	Jennifer L. Cohen
\$100	Luba Boyko
\$52	Stefania Semuschak
\$50	29-й Відділ СУА в Чикаго замість квітів на могилу нашої членкині бл.п. Олени Харкевич
\$50	78-й Відділ СУА у Вашингтоні у пам'ять нашої довголітньої членкині бл.п. Христини Кіналь . Висловлюємо Родині наше щире співчуття
\$50	Lesia Albizati, Kvitka Koch, Roma Kohutiak-Gudziak, Halyna Kuzyszyn-Holubec, Michelle Calamia
\$42	Luba Klachko, Olena Paslawsky, Annette Sawycky, Irena Tomkiw, Motria Kuzycz
\$25	Олеся and Mark Nagle у пам'ять покійної пані Олі Цегельської , довголітньої відданої членкині 91-го Відділу СУА в Бетлегемі
\$25	Maria Bakalec, Lesya Horodovsky, Zwenyslawa Lebedovych, Tatiana Paslawsky
\$22	Annetta Hewko
\$20	Victoriia Devincenzo, Irene Bihun
\$15	Martha Cybyk, Zenovia Czornyj-Golia
\$12	Renata Bihun, Luba Bilozir Baran
\$10	Christina Lysobey, Christina Saj, Martha Saxe, Vera Skop, Christina Steciuk
\$7	Ann Beams, Andrea Wilhelm
\$5	Christine Kulchyckyj, Rostyslaw Milanytch, Irene Plys, Nadia Deychakiwsky
\$2	Irene Wirszczuk, Valeria Honcharenko

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ / SOCIAL WELFARE FUND

Donations in memory of **Olena Charkewycz**, long-time member of Branch 22 in Chicago:

\$1,000	Myron & Olha Hnateyko
\$250	Timothy & Anya Hnateyko (matching fund \$250 Microsoft)
\$100	Mark & Irene Demus, Andrew & Christine Fedynsky, Natalia Hryhorczuk, Christine & Andrew Gorchynsky, Lubomyra Kolomayets, Askold & Marta Kozbur, Natalie & Mykola Lisowsky, H & I Matwyshyn, Josef & Natalka Mycyk, Sonia Petrasz, Walter & Anna Powers, Andrew & Anna Ripecky
\$75	Stefan & Donna Pylypczak
\$50	Bohdanna Kopel & Marta Kozbur, Chris Charysh Mueller, Christine & Jaroslaw Palcan, Brett Schiffman, Vasyli & Mariya Shcherbyuk
\$25	Jerry Petrasz

Навчально-реабілітаційний центр «Джерело»:

\$5,000	Branch 137
---------	------------

ФОНД СИРІТ / ORPHANS FUND

\$1,000	Mary Horeczko
\$80	Вікторія та Маріянна Вакуловські
\$50	Branch 132, Detroit, in honor of the 50th anniversary of UNWLA Branch 50 (Ann Arbor, MI)

ФОНД БАБУСЬ / BABUSI FUND

\$2,000	Branch 137
\$1,000	Mary Horeczko
\$200	Luba Kostryba
\$100	30-й Відділ у Йонкерсі
\$50	Володимир і Анна Поліщук у пам'ять бл.п. Маріяна Стасюка
\$33	Lydia Jachnycky

Branch 98 in Holmdel/Middletown, NJ, held its second annual Christmas letter campaign in conjunction with its "Christmas in October" outdoor Christmas party and raised \$6,000 for the Babusi Fund. Our sincerest thank-you to all contributors for your generous support of the Babusi Fund. You have opened your hearts and brought joy to our Babusi this Christmas season!

\$500	Stan & Halyna Jakubowycz, Melanie Mazzorana, Dr. Tamara Tallman
\$316.38	Cash donations
\$256.62	Slava Bisyk
\$200	Dr. Roman Kernitsky, Jaroslava D. Mulyk, Olga M. Yurechko
\$150	John & Anna Poruchynsky
\$105	Lydia Kramarchuk
\$100	Olha Basarab-Ponos, Marta Baxer-Mulyk, Luba Bilowchtchuk, Helena Blyskun, Lyudmyla Dzoba, Christine Gerbehy, Bohdan & Orysia Germak, Sonia Heiber, Olga Hrycak, Nadia Jaworiw, Walter & Luba Kasian, Oleh & Olenka Kolodiy, Bernard, Anna & Myron Krawczuk, Bohdan & Oksana Kuzyszyn, Theodora Makar, George & Victoria Mischenko, Nadia Nynka, Natalie Pawlenko & Yuri Mischenko, Kenneth & Musia Skipka, Irene Zawerucha
\$70	Anita Roik
\$67	Daria Ushak
\$50	William & Elisabeth Barna, Nate & Andrea Figley, Chryzanta Hentisz, Nicholas & Irene Hluchyj, Natalia Honcharenko, Dr. George & Nadya Kihiczak, Anna Maria Kukuruza, Romana Labrosse, Oksana Lodziuk-Krywulych, Volodar & Janelle Lojko, Oksana Mulyk, Roman & Maria Mykyta, Michael & Christina Oertling, Irene Sawchyn-Doll, Eugene & Orysia Soroka
\$35	Volodymyr & Halyna Lojko
\$30	Halina Bavero
\$25	Olga Kobryn, Michael & Luba Kostryba, Irene Krawczuk, Helen O. Pawlenko
\$20	Christine Fedun

ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ВІЙНИ ГІДНОСТІ WAR VICTIMS FUND

Branch 98 in Holmdel/Middletown, NJ, sponsored a Garden Tour at the home of one of its members in Brick, NJ. Attendees had an opportunity to tour a private garden overflowing with over 200 varieties of plants. A total of \$755 was raised and donated to the UNWLA War Victims Fund.

\$250	Peter Pawlenko
\$140	Cash donations
\$100	Helena Blyskun
\$50	Wolodymyr Stepowyj
\$30	Walter & Luba Kasian
\$25	Luba Bilowchtchuk, Karen Chelak, Nadia Jaworiw, Olga Kobryn, Jaroslava D. Mulyk
\$20	Andrea Figley, Christina Oertling, Helen O. Pawlenko

Річні наради

СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Маріянна Заяць, перша заступниця голови СФУЖО, Почесна голова СУА

Річні наради Світової Федерації Українських Жіночих Організацій 2021 р., присвячені 30-річчю відновлення незалежності України, проходили у двох частинах – офіційне відкриття, привітання та круглий стіл 14 листопада 2021 р. та робоча частина (закрита для делегатів) 21 листопада 2021 р.

СФУЖО є міжнародною координаційною надбудовою українських жіночих організацій у світі. СФУЖО заснована у 1948 р.; у 1990 р. отримала акредитацію в Департаменті публічної інформації в ООН, у 1993 р. — консультативний статус в Економічній і соціальній раді ООН, у 1997 р. — членство при ЮНІСЕФ.

Нині СФУЖО об'єднує мережу із 30 країн світу: Австралії, Аргентини, Бельгії, Бразилії, Великої Британії, Естонії, Індії, Іспанії, Італії, Йорданії, Казахстану, Канади, Латвії, Литви, Лівану, Люксембурга, Молдови, Нідерландів, Німеччини, Об'єднаних Арабських Еміратів, Польщі, Росії, Румунії, Словенії, США, Туреччини, Угорщини, Франції, Швейцарії та Швеції.

Через велику втрату, відхід у вічність 16 листопада 2020 р. голови СФУЖО Анни Кісіль, до 29 травня 2021 р. її обов'язки виконувала Євгенія Петрова на посаді першої заступниці голови СФУЖО. 30 травня 2021 р. на засіданні Світової управи СФУЖО Євгенію Петрову обрано виконувачкою обов'язків голови СФУЖО, Маріянну Заяць (США) – першою

заступницею голови, Марію Фінів (Велика Британія) – другою заступницею голови, а Христю Верещак (США) – третьою заступницею голови.

На цьогорічних нарадах були представлені 20 складових організацій, а також 8 організацій-прихильниць. Незважаючи на те, що пандемія спричинила великі потрясіння в нашому житті та позбавила можливості проводити зустрічі віч-на-віч, підключення до інтернету дозволило більшій кількості наших членів брати участь та ділитися своїми ідеями й досвідом.

Офіційне відкриття Річних нарад 14 листопада 2021 р. почали з молитви та благословення друга СФУЖО та СУА єпископа Степана Суса, Куріально-го єпископа Києво-Галицького Верховного архієпископства УГКЦ, а потім короткого слова від Євгенії Петрової. Оксана Сидорчук-Соколик, голова інформаційно-імпрезового комітету СФУЖО, вела наради. Колишню голову св. п. Анну Кісіль пригадали через відеозапис про її громадські досягнення і теплі слова д-ра Ірини Ключковської, Оксани Білозір та Ярослави Хортяні. Оскільки 2021 рік був ювілейним роком Лесі Українки, Союз Українок України презентував відео на її згадку. Під час круглого столу на тему «Внесок українського жіночого руху в діаспорі у відновлення, утвердження і збереження державної незалежності України» представлено різні фак-

ти та погляди від учасників дискусії. Після розповіді д-ра Марти Кебало про загальну історію підтримки України СФУЖО була фотопрезентація десятилітньої підтримки складових організацій СФУЖО, починаючи з 1920-х рр. Усі промовці підтвердили, що громадяни України відчували глибину та цінували постійну підтримку України діаспорою.

Кілька найважливіших і офіційних тем, що обговорювали 21 листопада 2021 р., містили: звітність СФУЖО та її складових організацій за минулий рік, річний фінансовий звіт, звіт ревізійного комітету СФУЖО, а також розгляд та схвалення пропозицій, що надійшли з нарад 2021 р. Цікаво було послухати відеовітання та подяку від переможців конкурсу імені св. п. Анни Кісіль, щорічна стипендія якої покриває плату за курс українознавства для десяти молодих українок із діаспори на навчання в Міжнародній школі україністики «Крок до України» МІОКУ.

Статутова Комісія пропонувала зміни до статуту СФУЖО, які одногосно схвалені присутніми делегатами. Так, згідно з правилами Уряду Канади — країни, де СФУЖО офіційно зареєстрована, потрібно було змінити реченець проведення Конгресів СФУЖО з 5 на 4 роки. До Статуту СФУЖО треба було додати, що за виняткових обставин участь у

Конгресі можна взяти через телефон, інтернет або інший засіб зв'язку.

Важливим був звіт Комісії з протидії насильству в кризових ситуаціях. Комісія була створена у 2021 р., щоб вивчити питання зростаючого насильства та запобігти йому в діаспорі. До міжнародної Комісії увійшли спеціалісти та експертки з 7 країн. Комісія випустила відеоролик «Мовчазний сигнал про допомогу». Д-р Марта Кебало надала повний звіт про роботу СФУЖО в ООН, ще раз підкресливши, наскільки важлива присутність СФУЖО на цій всесвітній платформі.

Мережа складових організацій та організацій-прихильників СФУЖО невпинно розширюється, зростає, і інтернет-комунікації (наприклад, Zoom) дають нам можливість «познайомитися» з ними. Стало зрозуміло, що ми більше схожі, ніж різні, і що цілі наших організацій більше схожі, ніж різняться.

СУА був одним із засновників СФУЖО у 1948 р. і з того часу бере активну участь у її діяльності. Запрошуємо ознайомитися зі «Збірником звітів СФУЖО» Річних нарад 2021 р., який доступний на сайті СУА, та закликаємо членів СУА взяти участь у Конгресі СФУЖО, запланованому на серпень 2022 р. Детальніша інформація про Конгрес буде надрукована у наступних випусках журналу.

Світова управа СФУЖО

Євгенія Петрова

Маріянна Заяць

Марія Фінів

Христя Верещак

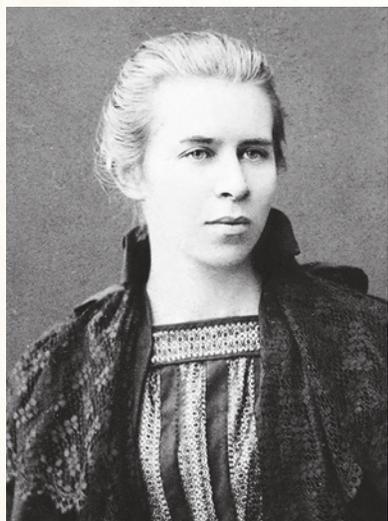
ВІДЛУННЯ

Штрих до взаємин Івана Франка та Лесі Українки

Лариса Бондар, кандидатка філологічних наук, професорка кафедри української літератури ім. акад. М. Возняка Львівського національного університету ім. Івана Франка

Наталія Тихолоз, доцент Львівського національного університету ім. Івана Франка та її чоловік Богдан Тихолоз, директор «Дім Франка — Franko House» — яскраві представники тих українців, які здатні об'єднувати навколо себе й ідеї, яку сповідують, усіх, хто любить Україну та українські цінності. Ними створений авторський проєкт, який висвітлюється зокрема і на інтернет-сторінці «Франко:Наживо/Franko:Live» (<https://frankolive.wordpress.com>), щороку збагачується цікавими дописами про життя Івана Франка, його родини та близьких до нього людей.

Пропонуємо допис про мало відомі взаємини й листування Івана Франка (27 серпня 1856 р. — 28 травня 1916 р.) та Лесі Українки (25 лютого 1871 р. — 1 серпня 1913 р.), 150-ліття від дня народження якої весь світ святкував упродовж 2021 р. (Друкується скорочено.)

Леся Українка. 1901 р.

1903 рік Леся Українка зустрічала, як звичайно, далеко від Батьківщини — в Італії, на курорті Сан-Ремо. Минуло вже 20 років виснажливої «тридцятилітньої війни» з туберкульозом, який диктував свої умови — де жити, як жити і навіть з ким; писати — не писати, і що писати... Видавалося, що цей «демон» трохи відступив. Хіба міг він хазяйнувати в такому

Іван Франко. 1904 р.

райському закуткові, як Сан-Ремо?.. Квітів тут так багато, що навіть на бульварах нікому не забороняють зрізати троянди, із цих троянд тут живоплоти роблять... Тут безліч фруктів (яблука, груші, виноград, мандарини, фініки) й тепло. А ще — затишна світла кімната з видом на море, доброзичлива атмосфера, зразковий догляд, кваліфікована медична допо-

мога і відносно дешево — чого ще бажати? Здається, підступна хвороба якщо не назовсім пішла, то принаймні відступила. Лікарі тимчасом милосердні — дозволили працювати. І Леся жадібно накидається на книги, журнали, пише статті, драми, вірші. Та найбільше часу забieraє листування.

Вона належала до тієї рідкісної, майже вимерлої тепер породи людей, які полюбляють писати листи, і до того ж довгі. Над цим сама підсміювалася: «Усе на світі має кінець, навіть мої листи». Звичайно ж, любила й одержувати — признавалася, що на душі в неї легко тоді, коли надворі гарна погода і є вісточки з дому, з України...

Ось прийшов лист із далекої Галичини з львівським штемпелем від того, кого Леся Українка називала і «високоповажний добродію», і «дорогий учителю», і «дорогий пане товаришу» — від Івана Франка. У листі були вірші. Письменник з ев-

ропейським ім'ям, що вже відсвяткував 25-річний ювілей творчої діяльності (а в ті часи було заведено відзначати не календарні дати, а саме творчі ювілеї), звертається до своєї молодшої колежанки з проханням оцінити його поетичні сторінки «Із днявника». Зрозуміло, наскільки важливо це було для нього. Леся прочитала вірші, і вони відізналися в глибині її серця гострим болем. А далеко не кожний твір Франка викликав у неї такі відчуття, багато чого вона не сприймала: у неї був своєрідний смак. Але в листі учителя була цього разу лірика, та ще й яка! Трагічно пронизлива, наскрізь пройнята гіркістю та болем.

«Опівніч. Глухо. Зимно. Вітер виє». І ось серед опівнічної тиші виникає страшний привид — із болотного дна встають утоплені і простягають до поета зеленкуваті руки, чується ледь уловне ридання, стогін, зітхання, і від цього так боляче:

Тату! Тату! Тату!

Се ми, твої невроджені діти!

Передчасом утоплені в багнюці!

О глянь на нас! О простягни нам руку!

Поклич до світла нас! Поклич до сонця!

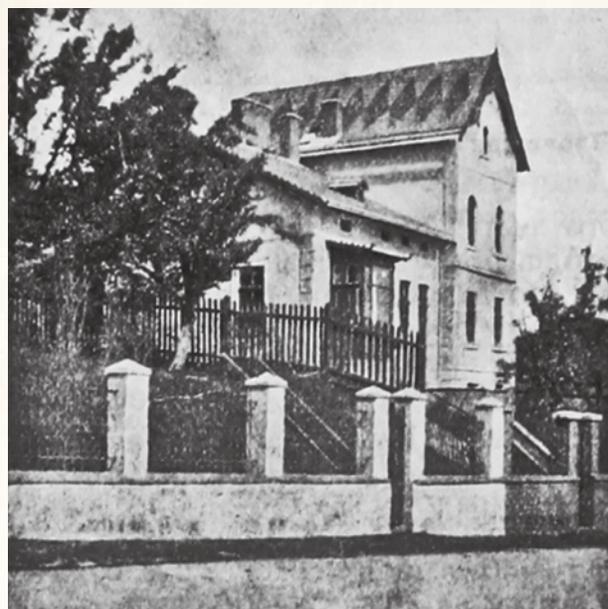
Там весело — нехай ми тут не чахнем!

Там гарно так — хай тут не гинем!

Ті поетові діти — то вірші Франка, не вроджені на світ, свідомо згублені, утоплені в брудному болоті; сам спогад про них викликає в пам'яті поета пекучий біль і сором.

Леся, як ніхто інший, зрозуміла і цей біль, і цей сором. Негайно сідає писати відповідь. На конверті виводить адресу: «Львів, вулиця Понінського, 4». У її пам'яті зринув образ нового, щойно збудованого дому далеко за містом, який Леся відвідала торік. Франкова родина недавно туди переселилася, тільки-тільки влаштувалася, і в кімнатах ще порожньо. Але головне те, що письменник має власний притулок, де можна сховатися від житейських бур. Та не від докорів сумління, від скорботи за нереалізованими задумами, що їх задушив власними руками... І скорбота ця проривається трагічними рядками. Чи має право поет на цю скорботу? Чи не повинен він соромитися вихлюпнутої на люди журби? «Ні, не повинен,— вважає Леся Українка. — Чому все має право на сльози: і туга материнська, і нещасливе кохання, і громадський жаль, а тільки душа поета, що втратила дітей своїх, повинна мовчати?»

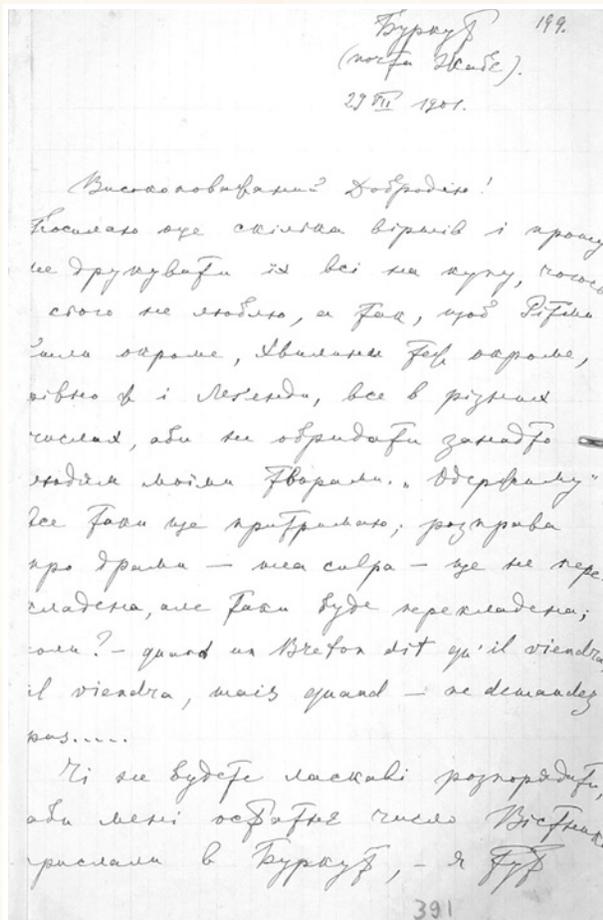
Франкова душа не змогла мовчати, вона обізвалась, але не солов'їним щебетом, а голосом людської туги. І він, цей голос, проникає глибоко в

Дім Івана Франка у Львові на вул. Понінського, 4. (1913 р.)

серце. Коли Леся писала відповідь, у її вухах лейтмотивом звучало біблійне: «Рахіль плаче і не хоче втішитися по дітях своїх, бо їх нема». Тому Леся дякує Франкові за те, що він сказав не тільки за себе, але й за неї, і за всіх українських письменників. Хай усі знають, які страшні то були часи, коли письменник повинен був стати «дітовбивцею» своїх віршів. І Лесі згадалось, як Франко давно колись, ще в її улюбленому Колодяжному, розказував план однієї драми, який видався їй надзвичайно цікавим. Потім дещо з нього вона пізнала у п'єсі Франка «Камінна душа». Коли ж Леся прямодушно заявила авторові, що чекала більшого, той відповів, що справді повинен був «скрутити голову планові» через «умови моєї праці», «умови мого життя», «умови нашої сцени».

А ось друга історія про «утоплених дітей». Під час першого Лесиноного перебування у Львові (1891) Франко поділився задумом роману. Коли ж пізніше Леся запитала про нього, Франко тільки безнадійно махнув рукою. У цей самий час у газеті Леся прочитала звіт Франка про сільськогосподарську виставку. Згодом польська шовіністична преса огидно цькувала письменника за статтю про Міцкевича «Поет зради». Відтак Леся пише в листі Франкові про те, як часто думала і про ненаписані твори, і про ті газетні дописи, і про цькування — тобто про умови, в яких змушений був працювати український письменник. Думала Леся і про себе, адже і їй також доводилося «наступати на горло власній пісні». Деякі сучасники дорікали Лесі за те, що

Фрагмент листа Лесі Українки до Івана Франка

вона займалася ніби «чистим мистецтвом», нехтуючи реальною, конкретно-корисною роботою. Тому вона також не одну «голову скрутила» своїм задумам — віддавала перевагу чорновій роботі та виконанню громадянського обов'язку, що могли б зробити й інші, а не конче талановита поетеса і геніальний драматург. Сучасники Лесі Українки та Івана Франка ніяк не могли (чи не хотіли?) зрозуміти цього. Звідси гіркота і біль найголовнішого Лесиного львівського спомину, про який вона розповідає з Сан-Ремо Іванові Франкові.

...У листопаді 1901 р. Леся Українка знову відвідала Львів. Це вже був шостий її приїзд, усього вона побувала у Львові вісім разів. Через Львів вона їхала на Захід — до Відня, Берліна, Софії, Італії. І завжди тут зупинялася — і щоб відпочити, і щоб зустрітися з друзями, серед яких був найвідданіший їй Михайло Павлик. Часто вона привозила гроші на видання українських журналів, які через цензуру не видавали в царській Росії. З цієї ж причини у Львові друкувалися майже всі художні твори Лесі Українки. Тут вийшли у світ дві поетичні

збірки («На крилах пісень» за сприяння Франка у 1893 р. та «Думи і мрії» у 1899). А значно раніше, у 1884, на сторінках львівського часопису «Зоря» був надрукований перший вірш Лариси Косач «Конвалія», підписаний «Леся Українка». Саме з нього почався шлях до світової слави. До Львова притягали письменницю і громадські справи, і особистий інтерес. Через Львів їздила в Софію до М. Драгоманова, її дядька, якому вона (як і кілька поколінь української, зокрема галицької, молоді) була зобов'язана своїм духовним становленням і який помер на її руках під час Лесиних гостин...

Ще трагічнішим був для Лесі 1901 рік. На його початку вона приїхала до Мінська до найближчої тоді для неї людини — Сергія Мержинського, що помирав від туберкульозу, і до останньої хвилини була з ним. Вона витримала всі душевні муки, та перелила свої почуття у драмі-поемі «Одержима». На Франків докір, що в поемі епічний тон не витриманий, Леся відповідає: «Признаюся Вам, що її в таку ніч писала, після якої, певне, буду довго жити, коли тоді жива осталась. І... писала, не перетравивши туги, а в самому її апогеї».

Хіба після всього цього могло не похитнутися і без того слабке Лесине здоров'я? Тому новий спалах туберкульозу. На цей раз — легені. Раніше боліли рука, нога, після найтяжчих операцій хвороба причаїлася, і ось знову... Лікарі радять їй поїхати до Буркута, звідки Леся рушає в Італію. А по дорозі в Сан-Ремо знову з'являється у Львові. Її зустрів М. Кривинюк, майбутній чоловік її сестри Ольги. У його будинку по вул. Чарнецького, 26 (тепер Винниченка) Леся Українка зупинилася і про нього не забувала до останніх років життя. Звідти листувалася з керівниками НТШ, з ученими, особливо часто з фольклористом-музикознавцем Ф. Колессою та етнографом В. Гнатюком. Пізніше, коли Леся стала дружиною Климента Квітки, відомого музикознавця-фольклориста, вона організувала запис мелодій кобзарських дум на фонографічні валки, а згодом і друкування цих записів. Зі свого скромного бюджету виділила гроші на цю шляхетну справу.

Валки з записами дум збереглися до нашого часу в родині Ф. Колесси. Львівські вчені Г. Нудьга та Ю. Сливинський реставрували їх та перенесли на платівку. Які ж були подивування й захват, коли був виявлений запис із голосом самої Лесі Українки! Щодо фонографічних валків і рукописів, то Леся заповідала їх НТШ. Про це вона писала у квітні 1913 р. у листі-зверненні до бібліотеки НТШ. І зворотна адреса була та сама: «Львів, Чарнецько-

го, 26». Це будинок, на одній зі стін якого висів портрет пензля І. Труша, визнаний найкращим з усіх Лесиних портретів. Хтозна, може саме тут, у цьому будинку, і відбулася Лесина суперечка про творчість Франка, про долю українського письменника взагалі, про «скручені голови» і «втоплених дітей». Леся писала Франкові: «Позаторік... я опинилась у Львові; були мої нерви тоді дуже неслухняні, і я мала нахил до відвертих розмов. Одного разу я цілий вечір проспиречалася з Трушем і Ганкевичем за Вас». Обидва Лесині приятелі, як могли, вихваляли Франка, тішились його «універсальністю», раділи, що є такий талант, який може поєднувати все — і науку, і поезію, і публіцистику, і громадську діяльність. Леся ж гаряче заперечувала. Вона вважала, що не радіти з цього треба, а журитися, що життя вимагає прояву таких різних якостей від письменника, і що письменник уподібнюється Mädchen für alles (дівчині на побігеньках). Приятелі докоряли своїй опонентці літературним аристократизмом. Леся ж блискавично перехопила ініціативу: «А якби вас примусили шильди малювати та вагони фарбувати для громадського добра та для хліба насущного, а пейзажам голову скрутити?» — кинула вона виклик Трушеві. Маляр образився: «То зовсім що іншого!» Та Леся не вгамовувалася: «А вам би казали пляци для мітингу замітати, «скрутивши голови» вашим промовам?» — звернулася вже у бік Ганкевича. Той мав мужність відповісти: «Що ж, якби треба...» «То мені було б вас дуже шкода», — вирвалося у Лесі. Після цього всі дружно накинулися на неї: «То се, зна-

чить, ви жалуєте на практичну роботу Франка?» І далі пішло — що сам Франко не подякував би Лесі за її оборону, що він не шкодує про те, що приходиться «замітати пляц» і що він (і це Франко!) розчищає шлях іншим, може, більшим (!) талантам, які розів'ються ліпше при ліпших умовах, і що навіть Геркулес чистив стайні, що «скручені голови» ще невідомо, яку б мали вартість, і що не можна цінити речі так суб'єктивно, як Леся, для якої «Зів'яле листя» більше значить, ніж усі газетні дописи того ж автора, тоді як для нашої суспільності, для нашої епохи, можливо, описи господарських вистав далеко потрібніші, корисніші і цікавіші і що для Франка захист є навіть образливим...

Леся роздратувала вкрай логічні та жорстокі міркування її співбесідників. І вона признається, що їй не вдалося витримати об'єктивного тону в тій дискусії, а це з нею траплялося дуже рідко. Та найгірша «невидержка» відбулась опісля, і її не побачили Лесині приятелі. Півночі вона проплакала після цієї суперечки. І не тому, що чулася ображеною. Їй усе ввижались оті «скручені голови», які ось тепер примарилися Франкові «утопленими дітьми» в його трагічному «Із дневника».

Франко послав ці свої трагічні картки з поетичного щоденника саме їй, Лесі. І сумнівався, чи мають вони право на існування, але таємно надіявся на співчуття й порозуміння. Він не помилився: його адресатка зреагувала адекватно — зрозуміла, а головне, відчула: «Одна картка з такого дневника стинає кров! І нема сорому такі картки писати...» І це цілком природно, бо ж іще за два роки перед цим вона геніально

передбачила всю глибину драми Франка-поета і появу на світ його «утоплених дітей». І як же ж по-жіночому тонко вона зуміла потішити старшого друга: «Ваші діти не загинули, бо ось вони вже вголос обізвались, — певне, не тим голосом, якого Ви для них бажали, не співом соловейків, але людським голосом, людською тугою, і, хто знає, може спів соловейків не так проникав би у серця, як сей стогін утоплених дітей Ваших». І це голос не просто жінки. Це голос митця, що знає ціну поетичному слову. А також мислителя, який за злочин поета-дітовбивці вміє побачити провину всіх, хто штовхав на злочин. А самого «злочинця» виправдовує: то були такі страшні часи, коли українські поети мусили бути «дітовбивцями» своїх ненароджених віршів.

Отож від найінтимнішого, від найсокровенніших секретів поетичної творчості, які й на люди ніяково виносити, до глобальних роздумів про долю всієї нації — така амплітуда Лесиних роздумів над Франковим «Із дневника». Свого часу вона могла не погоджуватися з «метром», критикувати, полемізувати з ним; але ніхто, крім Лесі, глибше збагнути його не зміг. Величезний (вісім друкованих сторінок у 12-томнику), написаний 13–14 листопада 1903 р. в екзотичному Сан-Ремо лист є тому свідченням. Поет відчув поета, геній зрозумів генія.

Статтю проілюстровано світлинами і матеріалами з фондів Львівського національного літературно-меморіального музею Івана Франка та з відділу рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.

ЗАГУБЛЕНІ У СВІТАХ

Лист-звернення до українських спільнот у США

Леся Літвішко, краєзнавець, учителька історії
Зіньківського ліцею ім. М.К. Зерова, від імені
істориків Полтавщини

Немає достеменних фактів про те, коли перші іммігранти з України оселилися в США. Однак відомо, що вже наприкінці XIX ст. їх було до 200 тис. З різних причин за кордоном опинялися представники українських політичних і культурних кіл, патріотична, наукова та професійна інтелігенція, учасники визвольних рухів. Серед іммігрантів були селяни та робітники, які також віддавали свій досвід, енергію й життя служінню справі українського визволення.

Герой допису — заможний господар початку XX ст., що ставився до своїх робітників поважно та гідно оплачував їхню роботу. Він заслужив у односельців шану як добродій і меценат. Небажання прислужуватися більшовикам спричинило його передчасну смерть. Дослідники розшукують рідних розстріляного совітами видатного земляка, які, рятуючись від переслідувань радянського режиму, розсіялися по світу і могли емігрувати також до США.

Іван Степанович Воздвиженський народився у 1866 р. в Україні (у Зінькові Полтавської губернії), в сім'ї заможного купця. Як і батько, Іван теж став купцем. У його володінні були паровий вальцевий млин, слюсарні майстерні, невеликий заміський маєток «Рівне», чотири торговельні лавки, один з перших в губернії електротئاتр «Ілюзіон», цегельний завод. З 1915 р. І. Воздвиженський — купець Першої гільдії. Одночасно із підприємницькою діяльністю був активним у громадських справах: його обирали гласним (депутатом) Зіньківської міської думи, членом повітового податкового відділення та відділення з квартирного податку, очільником повітового відділення по догляду за в'язницями, головою спілки взаємного кредитування. Був визнаним почесним громадянином Зінькова. Скрізь працював чесно та протестував проти зловживань посадовців. Розуміючи значення освіти, першим пожертвував 3 тис. рублів на спорудження чоловічої гімназії та безплатно виділяв для цього будівельні матеріали. Незаможним людям продавав цеглу та борошно зі значними знижками.

Під час гетьманату Скоропадського І. Воздвиженський був членом об'єднання хліборобів-власників. Це й послугувало офіційною причиною його арешту у травні 1919 р. А 3 липня його розстріляли.

У Зінькові його називали Воздвиженком. Про його людяність і ділову якість є чимало легенд та пе-

Будинок Воздвиженських у Зінькові

реказів. Ось найхарактерніші з них: «Він був дуже розумним і умів вести справи. Дворяни та інші багаті заздрили йому і навіть скаржилися, що він «розбещує» людей своїми поблажками»; «На релігійні свята він посилав продуктові подарунки для бідних людей. Роздавав борошно, олію, цукор, а дітям — солодоці. Перед Великоднем у його кухні випікали багато пасок і фарбували яйця, і по дві паски та крашанки наділяли бідним»; «Коли хтось із домашньої прислуги виходив заміж, то він купував, будував, або давав гроші на хату. Своїх працівників наділяв землею при одруженні»; «Своїм працівникам у млині говорив: “Тобі буде потрібно — я дам борошна, але не кради”»; «Платив гарно за роботу. На свята — не працювали. Коли на його поле йшли працювати жінки, брали із собою дітей, бо там всіх годували»; «Хутір “Рівне”, де був його маєток, тому так називався, що для працівників побудовано однакові будинки. І робочий день був восьмигодинним»; «Як пройшла революція — люди його попереджали про арешт, а він не вірив. Коли його посадили у в'язницю, пробували просити за нього»; «Воздвиженка вивели на майдан і прив'язали до коня. Приволочивши до кладовища, його зраненого забрили».

Наразі зіньківчани намагаються встановити історичну справедливість та віддати шану своєму видатному земляку, який дбав про людей, рідний край та Україну. Ми розшукуємо нащадків Івана Степановича Воздвиженського в усьому світі, де є українці, з надією, що хтось зі старших поколінь може пам'ятати ці імена. Ось дані про рідних Івана Воздвиженського (Воздвиженка): дружина Марфа Іллівна Воздвиженська (дівоче Калабухова), 1872 р. н.; син Володимир Воздвиженський, 1894 р. н.; донька Євгенія Воздвиженська, 1896 р. н.; сестра Марія Степанівна Воздвиженська (Кузнецова по чоловіку), 1871 р. н.; сестра Параскева Воздвиженська (дата народження невідома).

Ihor Magun, MD, FACP

GERD OR ACID REFLUX?

Acid reflux happens to nearly everyone. Experiencing the primary symptoms (commonly referred to as heartburn) occasionally is totally normal, but if it occurs more than twice a week for over a period of several weeks, it may lead to the development of GERD — Gastro Esophageal Reflux Disease.

GERD is defined as a condition in which the acid-containing contents in your stomach make their way into the esophagus (the tube that leads to your stomach). This occurs when the valve at the junction between the esophagus and stomach does not function properly, and thus permits acid to backwash upwards.

Symptoms vary and include chest pain (that is where the term “heartburn” was coined), indigestion, stomach discomfort, bloating, regurgitation, hoarseness in the morning, a sensation of food “stuck in the throat,” frequent throat clearing, new or worsening asthma, disrupted sleep, as well as a dry cough. The burning sensation is due to the acid originating in the stomach irritating the lining of the esophagus.

Prolonged GERD is known to lead to inflammation of the esophagus, which is a major risk factor for the development of esophageal cancer. Persistent reflux can also lead to the development of scar tissue, which invariably leads to narrowing of the food pathway, leading to issues with swallowing. Stomach acid can also wear away tissue in the esophagus, producing a sore that is prone to bleeding and pain.

Predisposing conditions that increase your risk of GERD include obesity, a history of a hiatal hernia (bulging of the stomach into the esophagus), smoking (including exposure to second-hand smoke), pregnancy, and certain medications. It is not known why, but more than 75% of people diagnosed with asthma have GERD, and they are twice as likely to have GERD as people without asthma.

Diagnosing GERD begins with a description of symptoms and medical history. Some individuals need an examination with a special scope performed by a gas-

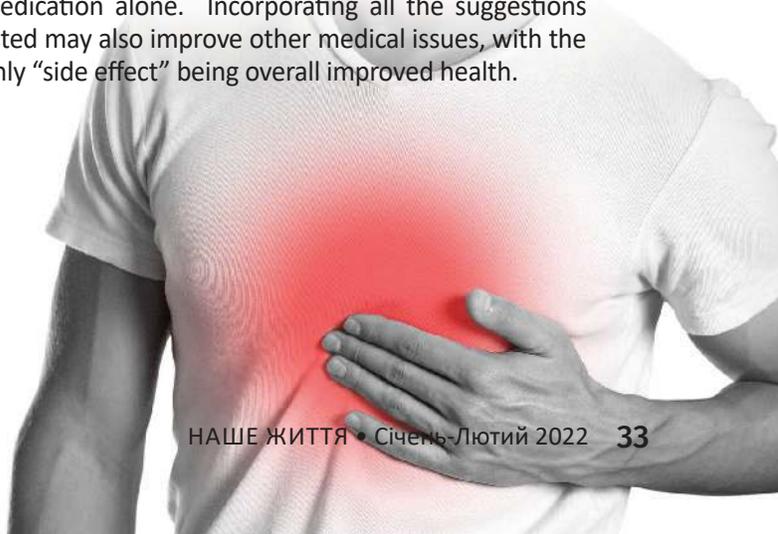
troenterologist to examine the esophagus and stomach. Other studies may also be needed or required.

Many over-the-counter medications, even available in prescription strength, relieve the symptoms of GERD. The use and duration of treatment are crucial for treatment response. Examples include:

- Antacids (Mylanta, Tums) mechanism of action is to neutralize stomach acid
- H2 blockers (Pepcid AC/Zantac) mechanism of action is reduction in acid secretion
- Proton Pump Inhibitors (Nexium/Prevacid/PriLOSEC) mechanism of action is a more potent form of reduction in acid secretion

All the above-listed approaches of controlling acid work well but do not stop acid reflux. That said, we should also examine whether acid reflux can be managed in other ways. The answer is a definite Yes, and those “other ways” need to be part of the overall treatment protocol. A short list of “other ways” includes: Adjust your diet and eating habits. Maintain a healthy weight. Avoid trigger foods — spicy, fried, fatty, tomato-based. Limit alcohol, coffee, and carbonated beverages. Stop smoking. Avoid eating before bedtime — wait at least three hours prior to retiring to bed. Raise the head of your bed by eight inches using a “block” under the bedpost (extra pillows do not seem to work). Wear less tight-fitting clothes. Seek medical advice when symptoms do not seem to be improving; the issue may be something different and may need to be addressed professionally.

Reflux symptoms can cause numerous nonspecific symptoms. Treatment should therefore be directed by addressing all the symptoms and issues experienced and should not be limited to reaching for relief with medication alone. Incorporating all the suggestions listed may also improve other medical issues, with the only “side effect” being overall improved health.

ДАТКИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ DONATIONS TO THE UKRAINIAN MUSEUM

ЖОВТЕНЬ / OCTOBER 2021

ENDOWMENT OR MEMORIAL FUNDS

- \$2,500 Maria Tomorug in memory of my husband, **Yaroslav Tomorug**, towards the **Yaroslav Tomorug Memorial Fund**
- \$2,500 Orest & Lidia Bilous Family Foundation towards the **Stefanie & Wasyl Babij Memorial Fund**
- \$2,500 Orest & Lidia Bilous Family Foundation towards the **Lidia & Orest Bilous Endowment Fund**
- \$600 Martha D. Shyprykevich towards the **Volodymyr & Olena Shyprykevich Endowment Fund**
- \$500 Bohdanna Slyz in memory of my husband, **Volodymyr Slyz**, towards the **Volodymyr & Bohdanna Slyz Endowment Fund**
- \$500 Maria Shust in memory of **Natalia & Volodymyr Shust** towards the **Natalia & Volodymyr Shust Memorial Fund**

ДАТКИ/DONATIONS

- \$10,000 Self Reliance (New York) Federal Credit Union
- \$5,000 Vera Trojan & Mark Carthy
- \$2,500 Orest & Lidia Bilous Family Foundation, Motria Kuzycz & Andrew Maleckyj
- \$1,000 Oksana Lew, George Sawicki & Marie Menendez, Roma Shuhan, Oksana Steranka, UNWLA Branch 83
- \$250 George & Alexandra Rakowsky
- \$200 Carol & Carl Briseno
- \$150 Marianne Legun, Lana Babij
- \$100 Anna Gbur, Rosalia Holowka, Anna Ulitsky, Lidia Choma, Natalie Holowinsky, Marta M. Cybyk
- \$80 Marianna Wakulowska, Wictoria Wakulowska
- \$60 Lidia Slysh & Sviatoslav Levytskyj, Bohdan & Christine Kulchychkyj
- \$50 Michael J. Skweir, Irene Plys
- \$30 Stella Baker
- \$25 Andrij Lavrinenko, Maria Wasyliv
- \$15 Anastasia Teterichko
- \$10 Ulana Rondiak

ЗАМІСТЬ КВИТІВ / INSTEAD OF FLOWERS

- \$500 Bohdan & Kwitoslawa Paschyn in memory of **Oleh Nahirnij**
- \$250 UNWLA Branch 75 in memory of **Myron Zajac**, husband of Marianna Zajac, towards a memorial bench at the Museum
- \$180 Natti & Natalie Ginor in memory of **Olga Pospolita**
- \$180 Sandra Ciklik in memory of **Olga Pospolita**
- \$150 Alexandra Weiss in memory of **Myron Zajac**, husband of Marianna Zajac, towards a memorial bench at the Museum
- \$150 Motria Kuzycz & Andrew Maleckyj in memory of **Myron Zajac**, husband of Marianna Zajac, towards a memorial bench at the Museum
- \$118 Julianne Metzger in memory of **Olga Pospolita**
- \$110 Bernard & Anna Krawczuk in memory of **Natalia Chaplenko**
- \$100 Anonymous in memory of **Mary Maciuk**
- \$100 Candice Braun in memory of **Olga Pospolita**
- \$100 Elyssa Friedland in memory of **Olga Pospolita**
- \$100 Grace Idzal in memory of **Olga Pospolita**
- \$50 Irene Seneta & John Seneta in memory of **Mary Maciuk**
- \$50 Wolfson Family in memory of **Olga Pospolita**
- \$50 Ellen Zweig-Phillips in memory of **Olga Pospolita**
- \$36 Emily Ades in memory of **Olga Pospolita**
- \$10 Donna Riley in memory of **Mary Maciuk**
- \$10 Pat Gordon in memory of **Mary Maciuk**

ЛИСТОПАД / NOVEMBER 2021

ENDOWMENT OR MEMORIAL FUNDS

- \$10,000 Dr. Stephan & Tamara Tymkiw towards the **Dr. Stephan & Tamara Tymkiw Endowment Fund**

ДАТКИ/DONATIONS

- \$5,000 Prof. Renata Holod & Prof. Oleh Tretiak, Anonymous (M. P.)
- \$1,000 Maxim & Romana Thibodeau
- \$500 Ukrainian Cultural Association of Ohio, Juliana Osinchuk
- \$250 UNWLA Branch 30, Anne Essenhigh
- \$220 Maria Wysowskyj
- \$200 Ihor & Irene Jadlicky, Zwenyslava Goy
- \$150 George Nehrebeckyj
- \$100 George Kowal, UNWLA Branch 90, Mary Badiak, Bohdanna Chudio, Alla Heretz, Michael J. Markiw, Virginia Berlando, Natalie Kononenko, Christine Dziuk, Mary Krywonis, Ihor & Irene Jadlicky
- \$75 Bohdan Hodiak
- \$50 Lidia Dydyk, Nina Sakun, Markian Fedoriw, Olena Boyko, Oksana Reynolds, Michael McGrath
- \$30 Iva Lisikewycz
- \$25 Lubomyra Lukomskyj, Myron & Irena Buryk, Christina Mociuk, Anana Maciuk, Emelia Seubert
- \$15 John Vincent, Anastasia Teterichko
- \$10 Elizabeth Uhlig

IN HONOR

In celebration of the 50th anniversary of UNWLA Branch 108:

- \$1,350 UNWLA Branch 108
- \$1,000 Myron & Chrystyna Melnyk
- \$150 Romana Thibodeau
- \$100 UNWLA Branch 139, UNWLA Regional Council of New England, Sestrytsi – St. Michael's Ukrainian Church in New Haven
- \$50 Ulana Zynych, Katia Bamber, Irene Hladky, Anne Salemme in memory of **Olga Nagorski**
- \$25 Roksolana Gordon

ЗАМІСТЬ КВИТІВ / INSTEAD OF FLOWERS

- \$1,000 Jaryna Turko Bodrock in memory of **Dzvinka Zacharczuk**
- \$300 Nestor & Anisa Shust in memory of **Nadia Oransky**
- \$300 Nadia Deychakiwsky in memory of **Daria Basalyk**
- \$250 Roxana Senyk McKernan in memory of **Ivan Luचेchko**
- \$250 John & Myra Hill in memory of **Yurij Telepko**
- \$250 Christina Saldana in memory of **Volodymyr & Natalia Klapischak**
- \$250 Abb Vie in memory of **Volodymyr & Natalia Klapischak**
- \$200 Natalie Simms in memory of **Daria Basalyk**
- \$180 Erica Gerson in memory of **Olga Pospolita**
- \$100 Daniel & Daria King in memory of **Myron Zajac**, husband of Marianna Zajac, towards a memorial bench at the Museum
- \$100 Marlene & Matthew Baron in memory of **Olga Pospolita**
- \$100 Christina Kowinko in memory of **Olga Pospolita**
- \$100 Steffanie Levin in memory of **Olga Pospolita**
- \$100 Keith & Leslie Kozicki in memory of **Olga Pospolita**
- \$100 Joe & Cathy Miller in memory of **Olga Pospolita**
- \$100 Peter & Christine Wagenblass in memory of **Yurij Telepko**
- \$50 Jerilyn Perman in memory of **Olga Pospolita**
- \$50 Felicia Turchuk & Michael Freedman in memory of **Olga Pospolita**
- \$50 Marianna & Wictoria Wakulowska in memory of **Dzvinka Zacharczuk**
- \$50 Patricia Sawchak in memory of **Dzvinka Zacharczuk**

THE UKRAINIAN MUSEUM – DIRECTOR

The Ukrainian Museum in New York is accepting applications for the full time Museum Director position, to guide the Museum through the next phase of its growth and development. The Director provides dynamic leadership and is responsible for planning, organization, staffing and operations at the largest Ukrainian museum in the U.S. dedicated to acquiring, preserving, exhibiting, and interpreting articles of artistic or historic significance to the rich cultural heritage of Ukrainians. Reporting to the Board of Trustees, the Director oversees an annual budget of over \$1 million and a staff of full and part time employees. The successful candidate will be a strategic thinker capable of seeing the “big picture” and concentrating on long range goals while simultaneously ensuring the seamless day-to-day operation of the Museum.

Key responsibilities include:

- Establishes initiatives, exhibitions, and publications to fulfill the mission of the Museum and increase its local, national, and international prominence.
- Oversees and participates in fundraising and development activities.
- Directs the Museum’s operations including marketing, education, finance, external communications and staffing.

Qualifications – the ideal candidate will have:

- Graduate Degree in Art History, Museum Studies or a related field;
- Knowledge and understanding of art and the art world, including Ukrainian art, geography, history and culture, both in the diaspora and Ukraine;
- Experience in a museum or nonprofit organization with a minimum five years at a supervisory or senior managerial level;
- Knowledge of standards and best practices for museums, non-profits or similar organizations;
- Demonstrated excellence in writing and public speaking;
- Fluency in English and Ukrainian.

Salary commensurate with experience. Benefits offered.

Application Instructions:

Please submit resume and cover letter including salary requirements to searchcommittee@ukrainianmuseum.org or mail to:

The Ukrainian Museum, Attn: Search Committee

222 East 6th Street, New York, NY 10003

Resumes will be reviewed on a rolling basis. No phone calls please.

The Ukrainian Museum is an Equal Opportunity Employer.

НАШИМ ДІТЯМ

21 лютого у всьому світі відзначається Міжнародний день рідної (материнської) мови. Це свято було проголошено з метою захисту мовної та культурної багатоманітності. Нині у різних країнах світу люди говорять на близько 6000 мовах. Однак за останні століття зросли темпи згасання або зникнення мов, особливо на американському континенті та в Австралії.

Бережімо рідну, материнську мову! Адже саме вона є для кожного оберегом, зберігає у собі пам'ять усього народу та передає духовні скарби поколінь.

КАЗКА ПРО УКРАЇНСЬКУ МОВУ

(Скорочений варіант однойменної казки Зиновія Квіта)

«Ось казочка для Вас, щоб збудити у Ваших серденьках любов до рідної української мови, вивчати її та щоденно плекати як ту прекрасну квітку... Читайте українською мовою багато-багато, аж доки вона стане Вашою улюбленицею. Ви самі побачите, яка чудова наша українська мова. Щастя Вам Боже!»

Зиновій Квіт

Багато тисяч літ тому жила в Україні прекрасна дівчина. Була вона добра, ласкава, щира та привітна, готова всім допомогти. До неї всі відчували прихильність і любов. Співала вона так гарно, що здавалось — неначе то соловейко співає. Маленькі діти і молодь прагнули бути з нею разом. А вона розказувала про чудові речі, співала їм українські пісні і тим вливала любов до України й українського народу в їхні юні душі. Усім, хто був з нею, було дуже приємно, привітно й радісно. А називалася ця красуня Українська Мова. Жила вона в народі нашому і з народом нашим — ніколи з ним не розлучалася. Бог наділив її не тільки красою, але й розумом. Любила вишивати та вбиратись у вишиванку, писати писанки і роздавати їх всім-всім. З Українською Мовою наш нарід ріс, розвивався і творив чудову культуру, яку передавали від покоління до покоління аж донині.

Усе було гарно, приємно та радісно. Та Україна мала багато сусідів, які щасливому життю українського народу заздрили. Деякі почали зазіхати на нашу землю, щоб її підкорити і панувати над наро-

дом. Почалися війни і вороги поневолювали наш нарід. Вони забороняли Українську Мову, а накидали свою — чужу. То ж український нарід розбігався по світу, щоб рятувати себе і свою мову. Та чужина руйнувала їх ще більше... Свої діти відрікались від рідного слова і ставали чужинцями.

З українським народом помандрувала й Українська Мова. Зустрічала вона своїх земляків, яких не раз і не впізнає: чи це свої люди? Одного разу потрапила в Америку та й побачила золоті бані церкви. Аж серце врадувалось! Побачила вмуровану кам'яну плиту з написом рідною мовою, коли цю церкву люди побудували. «Ось тут, — подумала, — відпочину у своїх рідних». Стукає до дверей. Вийшов священник, але Українську Мову він не прийняв, бо тут, каже, вже господарить англійська мова. Ще відвідала деякі хати, але й там через англійську мову її не прийняли. Те ж саме і в Канаді. В Аргентині в українській хаті панує еспанська, в Бразилії — португальська, а в Москві — московська. Та найгірше, що вже і в рідній Україні викидають з хат Українську Мову, а дають першість московській.

Іде Українська Мова і вже знеможена. Ось бачить хатину під стріхою — стіни біленькі, перед нею ростуть барвисті квіти, збоку — садок вишневий, а на хаті гордо стоїть лелека. Як узрів лелека Українську Мову, то радісно заклекотав — наче її привітав. Подумала та, що це, напевно, українська хата, бо лелеки люблять Україну. Застукала до дверей, проситься до хати на відпочинок. Аж тут чує по-московськи: «Ти, Українська Мово, нам не потрібна!» І двері гучно зачинились! З жалю мало не трісло

серце Української Мови. Усе кругом українське, а в хаті вже чужі люди. Думає Українська Мова: «Невже доведеться мені десь на світових роздоріжжях загинути? Де ж мені, бідній, подітись?»

Іде полями, лісами, тернистими дорогами, аж тут натрапила на крислату липу. Подумала, що під нею у холодочку відпочине. А як приємно було там! Пахло духмяним медом. Чулось радісне дзижчання пчолок. Шуміло збіжжя на полях. Неначе на правдиво рідній землі. Ніхто тебе не кривдить, ніхто не насміхається. Усяка комашня виграє свої мелодії. Час від часу і пташинка зацвірінкає на липі.

Положилась Українська Мова на зелену м'яку травичку і під липою заснула, бо ж по такій непривітній подорожі було чого втомитись та й зажуритись. Аж ось їй сниться: над нею літають ангелики. Повбирані у вишиванки, вони співають: «Гей, у лузі червона калина похилилася, чогось наша славна Україна зажурилася. А ми тую червону калину підіймемо, а ми нашу славу Україну гей-гей розвеселимо». Потім стали перед сплячою Українською Мовою і всі гуртом сказали: «Не журись, Українська Мово, ми тебе понесемо на наших крилах до всіх українських дітей світу, бо ми є їхніми ангеликами-хоронителями, і покажемо їм твою красу та велич. Сусіди-вороги намагались тебе знищити, а українському народові нав'язали чужинську мову. Але українські діточки мають добрі та щирі серденька і вони тебе, Українська Мово, приймуть».

Тут Українська Мова пробудилась: перед нею стояв гурт дітей, вбраних у вишиванки. Вона не знала, що їй сказати, тільки дивилась і дивилась на тих чудових діточок і думала, що це знову сон. У ту хвилину один з хлопчиків запитав: «А що ти тут робиш на самоті?» Українська Мова розповіла діточкам про своє горе та запитала, хто вони такі. Діти дружно відповіли: «Ми — члени Гуртка плекання української мови. Нас уже багато по світу. Ми прийшли до тебе, Українська Мово, щоб тобі допомогти і щоб ти завжди була з нами. Ми молились до наших ангеликів і дізналися, що ти блукаєш самотня. Вони післали нас до тебе, щоб тобі

допомогти. Ось ми з тобою і не дамо тобі загинути та ще й розбудимо любов до тебе у тих українських дітей, які від тебе відцурались».

З того часу Українська Мова вже не блукала сиріткою по світу. Українські діти взяли її до свого товариства та присягнули ніколи і нікому не дати знущатись з неї. Між собою розмовляли українською мовою та співали українських пісень. Українська Мова зраділа з цього, а з нею зрадів увесь український нарід і діти, розкидані по світу. Вони взялися за руки та вигукнули: «Слава і честь Українській Мові на віки вічні і життя вічне!»

Олег Шупляк. Берегиня

«Лизаветин борщ»

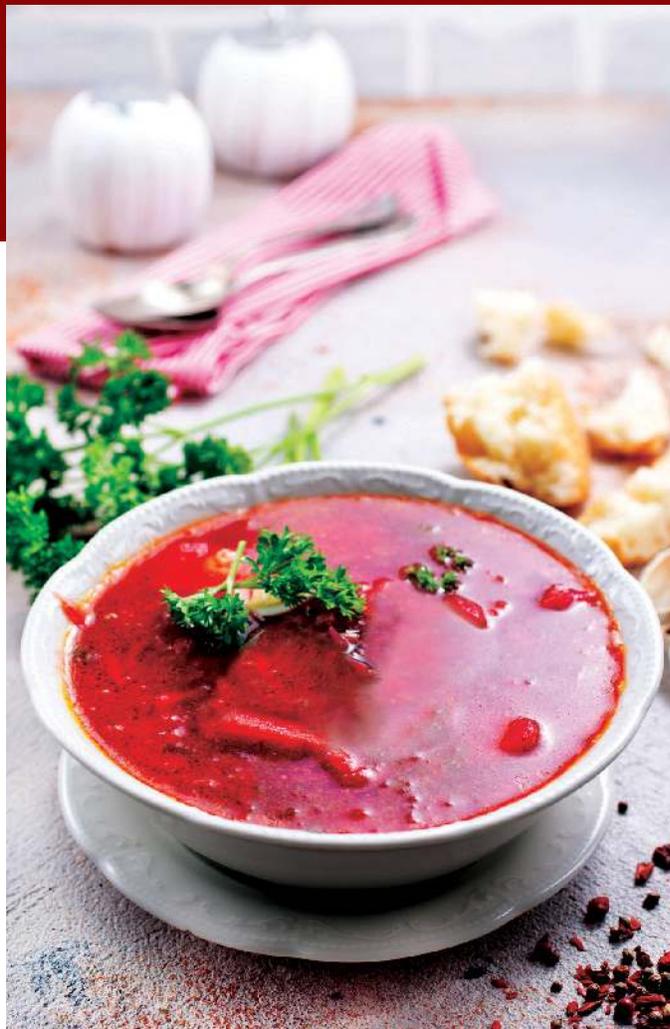
родини Косачів

Рік 2021 був для українців роком вшанування Лесі Українки. Відтак усі з особливою зацікавленістю відкривали для себе нові сторінки її життя і творчості. Не обминули увагою гастрономічні вподобання Лесі Українки та усієї родини Косачів.

Тамара Скрипка, директор Архіву-музею ім. Д. Антоновича Української вільної академії наук у США, зауважує, що гастрономія не була культом у родині. Відтак про культуру харчування у родинній мемуаристиці та епістолярії занотовано дуже мало відомостей. Серед улюблених наїдків Лесі Українки дослідниця називає ожинове морозиво, сало, нарізане тоненькими шматочками, та устриці, скроплені цитриною. Ще був англійський кекс, який Леся любила власноруч пекти, а також пунш і крющон, які також готувала Леся (але робила це зрідка, оскільки родина завжди наймала на службу кухаря). У матеріалах родини Лесі Українки п. Тамара віднайшла факти про те, що вони пекли пастилу, струдли з яблуками, пампушки і хрусти, а також варили варення й повидло та готували наливки і вина.

Особлива увага українців була прикута до «Лизаветиного борщу», що готували у родині Косачів за переписом баби Лизавети — колишньої кріпачки Єлизавети Драгоманової, бабусі Лесі Українки. Про славетний «Лизаветин борщ» є згадки у родинному епістолярії. Один з його секретів полягав у прикисленні борщу яблуком-антонівкою.

Нижче даємо перепис «Лизаветиного борщу» від Ізидори Косач-Борисової — сестри Лесі Українки, яка емігрувала до США. На жаль, ми не маємо даних про конкретну кількість або вагу його складників. Однак сподіваємося, що наші читачі, спираючись на власний досвід приготування борщу, зможуть відтворити і «Лизаветин».

СПОСІБ ПРИГОТУВАННЯ

Курку варити до готовності. Процідити відвар. Обчищені та промиті буряки нашаткувати соломкою, скропити щед्रो буряковим квасом, присолити. Перемішати з нашаткованим соломкою яблуком-антонівкою (або іншим, але кислим на смак). Покласти у глибоку з накривкою пательню, додати жир, зібраний з відвару, і тушкувати до напівготовності.

Цибулю, обчищене та обмите коріння моркви й петрушки нашаткувати соломкою і легенько обсмажити у маслі. У проціджений відвар покласти нарізану картоплю, довести до кипіння, додати нарізану кубиками свіжу капусту і варити 15 хвилин. Потім у відвар покласти тушковані з яблуком буряки, злегка підсмажене разом з цибулею коріння моркви та петрушки, а також перець і розтерте у ступці й підсмажене пшоно, розведене відваром.

Ще 5 хвилин кип'ятити, заправити салом, товченим із зеленню петрушки і часником, довести до кипіння й дати настоятися хвилин 20—30. Подаючи на стіл, у борщ покласти порцію м'яса, сметану та посипати зеленню петрушки.

**ГОЛОВНА УПРАВА
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ**

Почесні голови СУА:
Анна Кравчук, Ірина Куровицька, Маріянна Заяць
Наталія Павленко – голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Надя Нинка	1-ша заступниця голови
Валентина Табака	2-га заступниця голови для справ членства
Оленка Крупа	3-тя заступниця голови для зв'язків з громадськістю
Орися Сорока	секретарка
Рената Заяць	скарбник
Карен Челак	фінансова секретарка
Оксана Лодзюк Кривулич	вільна членкиня
Тетяна Тимків	вільна членкиня

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ярослава Глинська	Детройт
Ольга Михайлюк	Філадельфія
Лідія Слиж	Нью Йорк
Оксана Лодзюк Кривулич	Нью Джерзі
Галина Ярема	Огайо
Катерина Івасишин	Чікаго
Катерина Таньчин	Нова Англія
Оксана Цюпка	Центральний Нью Йорк
Наталія Сантарсієро, Ірина Халуца	зв'язкові віддалених відділів
Оля Черкас	зв'язкова вільних членкинь

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Бучковська	архівна
Людмила Рабій	мистецтва та музею
Оксана Пясецька	у справах культури
Людмила Вусик	у справах освіти
Надя Яворів	стипендій
Діанна Кордуба Савицька	соціальних засобів комунікації
Ока Грицак	суспільної опіки

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Віра Н. Кушнір	голова
Христина Бойко	членкиня
Софія Кошів	членкиня
Іванка Олесницька	заступниця членкині
Ксеня Раковська	заступниця членкині

**СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
UNWLA, INC. SCHOLARSHIP/
CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM**

171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Phone / Fax: 732-441-9530
E-mail: nazustrich@verizon.net

**NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN
NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.**

Honorary Presidents:
Anna Krawczuk, Iryna Kurowyckyj, Marianna Zajac
Natalie Pawlenko – President

EXECUTIVE COMMITTEE

Nadia Nynka	1st Vice President
Valentyna Tabaka	2nd VP — Membership
Olenka Krupa	3rd VP — Public Relations
Orysa Soroka	Secretary
Renata Zajac	Treasurer
Karen Chelak	Financial Secretary
Oksana Lodziuk Krywulych	Officer-at-Large
Tatyana Tymkiv	Officer-at-Large

REGIONAL COUNCIL PRESIDENTS

Yaroslava Hlinska	Detroit
Olga Mykhaylyuk	Philadelphia
Lidia Slysh	New York City
Oksana Lodziuk Krywulych	New Jersey
Halyna Yarema	Ohio
Katherine Iwasyszyn	Chicago
Kateryna Tanchyn	New England
Oksana Ciupka	Central New York
Natalie Santarsiero	Branches-at-Large Co-Liaison
Irena Chalupa	Branches-at-Large Co-Liaison
Olya Czerkas	Members-at-Large Liaison

STANDING COMMITTEE CHAIRS

Iryna Buczkowski	Archives
Liudmyla Rabij	Arts and Museum
Oksana Piaseckyj	Culture
Liudmila Wussek	Education
Nadia Jaworiv	Scholarship
Dianna Korduba Sawicky	Social Media
Oka (Olga) Hrycak	Social Welfare

AUDIT COMMITTEE

Vera N. Kushnir	Chair
Christine Boyko	Member
Sophia Koshiw	Member
Ivanka Olesnycky	Alternate Member
Ksenia Rakowsky	Alternate Member

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM

222 East 6th Street, New York, NY 10003
212-228-0110 / Fax: 212-228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

SAVE THE DATE *ЗБЕРЕЖІТЬ ДАТУ*

Join us for a Celebration of The
Ukrainian Museum's 45th Anniversary

*Приєднайтеся до урочистого
відзначення 45-ї річниці
Українського Музею*

Sunday, June 5, 2022
1-5 p.m.

*Неділя, 5 червня 2022 р.
від 1-ї до 5-ї години пополудні*

The Water Club
500 East 30th Street
New York, NY 10016

Event details to follow

На деталі події очікуйте згодом

THE UKRAINIAN MUSEUM • 222 E. 6th STREET, NEW YORK, NY 10003
212.228.0110 • info@ukrainianmuseum.org • www.ukrainianmuseum.org